

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΙΑΝ

Ἔτος πρῶτον.—Ἐν Κωνστανπόλει τῇ 25 Ἰουλίου 1888. Τεύχος ΚΑ΄.

ΡΗΤΟΡΙΚΗ.

Ἡ εὐφράδειά ἐστι δῶρον φυσικόν, ἕπερ ἡ μελέτη αὐξάνει καὶ τελειοποιεῖ καὶ ἕπερ ἐπιτρέπει τοὺς κεκτημένους τούτο νὰ παράγωσιν ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων βαθεῖαν ἐντύπωσιν, νὰ γεννώσιν ἐν αὐτοῖς τὰ μᾶλλον ποικίλα συναισθήματα, οἶον, τὴν εὐσπλαγχίαν, τὸν φόβον, τὴν ἀγανάκτησιν, τὴν ὀργήν, τὴν μεταμέλειαν, τὸν ἐνθουσιασμόν. Καλοῦσι ρήτορας τοὺς εἰδικῶς διακρινομένους διὰ τὴν περὶ τὸ λέγειν δεινότητά αὐτῶν. Ἐν κράτει ἐλευτέρῳ, ἔνθα ἡ τῶν δημοσίων ὑποθέσεων συζήτησις εἶνε ἀναγκασιάζουσα πᾶσι τοῖς πολίταις, οἱ μεγάλοι ρήτορες παίζουσι λίαν σπουδαῖον ρόλον, διότι πάντοτε σχεδὸν, δυνάμει τοῦ πλεονεκτήματος τούτου κατορθοῦσι νὰ ὑπερισχύσῃ ἡ ἐκυτῶν γνώμη. Ἄλλ' ἡ ρητορικὴ καθίσταται ὄπλον ἐπικίνδυνον, ὅταν ἐξυπηρετῇ κακὴν ἢ ἀδίκον ὑπόθεσιν· διὰ τούτο ἀκριβῶς πρέπει νὰ διευθύνηται ὑπὸ τοῦ λόγου καὶ τῆς ἀρετῆς. Ἡ ἱστορία διετέθη μεταξὺ ἄλλων ὀνομάτων ἐνδόξων ρητόρων, τριῶν ἀνδρῶν, οἵτινες μόνον τῇ ἰσχύϊ τοῦ λόγου ἐξήσκησαν ἐπὶ τῶν συγχρόνων αὐτῶν γενικὴν ἐπιρροήν καὶ οἵτινες ἠξίωσαν τὴν φοβεράν κτύπην δυνάμει νὰ μεταχειρίζωνται πρὸς ὑπο-

στήριξιν τῶν ἐλευθερίων καὶ γενναίων αὐτῶν ἰδεῶν· οὗτοι δὲ εἰσιν ὁ Ἀθηναῖος Δημοσθένης, ὁ Ῥωμαῖος Κικέρων καὶ ὁ Γάλλος

ΜΙΡΑΒΩ

(1749-1791).

Ἀρχαῖος ἱστορικὸς λαλῶν περὶ τῶν προγόνων τῶν Γάλλων, Γαλατῶν, παρετήρησε ὅτι ἡ γενεὰ αὐτῆ εἶχε ζωηροτάτην κλίσιν πρὸς τὴν ρητορικὴν. Εὐρίσκομεν, τῇ ἀληθείᾳ, ἐν τῇ Γαλλικῇ ἱστορίᾳ πολλοὺς διασημοὺς ρήτορας, ἀλλ' οὐδεὶς τούτων δύναται νὰ διςχυρισθῇ ὅτι ἐφίκετο τῆς εὐκλείας τοῦ κατὰ τὸ τέλος τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἀκμάσαντος Μιραβώ. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ὡς τὸ τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Κικέρωνος ἀναμνηστικῶς τοὺς περικλεεῖς ρητορικοὺς θριάμβους καὶ τὰς ἐκτάκτους μεγαλοφυΐας.

Ὁ κόμης Γαβριέλ-Ὀνωριος δὲ Μιραβώ ἀνήκεν εἰς ἀρχαίαν εὐγενῆ οἰογένειαν τῆς Προβηγκίας. Γεννηθεὶς τῷ 1749 ἔδειξεν ἐντὸς ὀλίγου πρωιμότητα πνεύματος ἐκπληκτικῆν. Ἡ ζωὴν καὶ διαγωγὴν εὐφυΐα αὐτοῦ βοηθουμένη ὑπὸ τεραστίου μνημονικοῦ τῷ ἐπέτρεψε νὰ ἐκμάθῃ, λίαν εὐχερῶς, τὴν Ἀγγλικὴν, τὴν Γερμανικὴν, τὴν Ἰταλικὴν, τὴν Ἰσπανικὴν, τὰ μαθηματικὰ, τὴν ἱστοριογραφίαν, τὴν μουσικὴν. Ταῦτοχροῶς

ἐκέκτητο γνώσεις λίαν εὐρείας ἐπὶ τῆς ἱστορίας καὶ φιλολογίας, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ ἀμελήσῃ τῶν φυσικῶν ἀσκήσεων, εἰς ἃς ἐπέδωθη ἐξ ἀπαλῶν δυνάμεων.

Ἡ τεραστίως ἀνεπτυγμένη εὐφυΐα αὐτοῦ κατέστη τὸ ἀντικείμενον θαυμασμοῦ διὰ τοὺς διδασκάλους καὶ τοὺς φίλους τοῦ νεανίου. Μόνος ὁ πατὴρ διέκειτο αὐτῷ δυσμενῶς ἠρέσκετο νὰ ταπεινοῖ τὸν υἱὸν του μεμφόμενος τὴν δυσμορφίαν αὐτοῦ καὶ καταπιέζων αὐτὸν διὰ λοιδοριῶν καὶ προσβολῶν πάντοτε δ' ἐφέρετο πρὸς αὐτὸν μετὰ τσοαύτης αὐστηρότητος, ὥστε τινὲς ἐπίστευσαν ὅτι ἀνεῦρον ἐν αὐτῷ μυχιάν τινα ζηλοτυπίαν. Ἡ διαγωγὴ αὐτῆ τοῦτο μόνον τὸ ἀποτελεσμα ἔσχεν ὅτι ἐνέπνευσε τῇ Μιραβὼ τὸν πρὸς τὴν πατρικὴν ἐστίαν τρόμον, ὑπεραγαπήσαντι κατὰ τσοαύτω μᾶλλον τὴν ἀνεξαρτησίαν, ὅσῳ κατὰ τὰ νεανικά αὐτοῦ ἔτη ὑπῆρξε θῦμα ἀληθοῦς οἰκιακῆς τυραννίας.

Ἴνα διαφύγῃ τὴν πατρικὴν αὐστηρότητα εἰσῆλθεν εἰς τὸν στρατὸν, ἐγένετο ἀξιωματικὸς τοῦ ἱππικοῦ, ἐπίδοθεῖς μετ' ἀληθοῦς πάθους εἰς τὰς στρατιωτικὰς σπουδὰς. Ἐν διαστήματι μηνῶν τινῶν ἀναγνοὺς ἅπαντα τὰ περὶ τῆς πολεμικῆς τέχνης πραγματευόμενα ἀρχαῖα τε καὶ νεώτερα συγγράματα ἐπίστευσεν ἐνδομύχως ὅτι προώρισται νὰ καθέξῃ ἡμέραν τινα τὴν φήμην τῶν ἐνδοξοτέρων στρατηγῶν.

Ἐν τούτοις δὲν εἶχεν ὀλιγώτερον ἔρωτα πρὸς τὴν ἡδονὴν καὶ τὴν ἀσωτείαν ἢ πρὸς τὴν ἐργασίαν. Καταδάπανήσας ὑπέρογκα ποσὰ εἰς ἐορτάς, συμπόσια καὶ ποικίλας διασκεδάσεις ἐφυλακίσθη ἔνεκα χρῶν. Κατὰ τοὺς μακροὺς τῆς καθείρξεως αὐτοῦ μῆνας παρηγορήθη διὰ τὴν ἀπραξίαν, ἣτις ἐστενοχῶρει τὴν ὀρμητικὴν αὐτοῦ φύσιν, ἐφαρμύζων τὴν ἐνεργητικότητά τῆς εὐφυΐας του εἰς ζητήματα σοδρότατα, ἀρξάμενα ν' ἀπασχ

λῶσιν ἅπαντα τὰ πνεύματα ἐν Γαλλίᾳ.

Κατὰ τὰ ἐπόμενα πέντε ἔτη περιώδευσεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Γερμανίαν σπουδάζων μετ' ἀκαμάτου ζήλου τὰ ἔθιμα, τοὺς νόμους, τὴν διοίκησιν καὶ τὰ οἰκονομικά τῶν δύο τούτων χωρῶν. Ἡ παιδεία αὐτοῦ εὐρύτατη ἤδη ἐπλουτίσθη προσέτι διὰ πληθῆος νέων γνώσεων καὶ παρατηρήσεων σπουδαϊοτάτων.

Τῷ 1789 ἡ ἀνάγκη μεγάλῃς μεταρρυθμίσεως ἐπεβάλλετο τῶσῳ ἐναργῶς ἀπαιστοῖς ἐν Γαλλίᾳ, ὥστε ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος ΙΣΤ' ἀπεράσισε τέλος νὰ συγκαλέσῃ γενικὴν συνέλευσιν. Οὕτως ἐκαλεῖτο ἡ σύγκλητος τῶν τοῦ ἔθνους λογάδων πρέσβων. Διήρηντο δὲ εἰς τρεῖς κατηγορίας: α'. εἰς πρέσβεις τῆς τῶν εὐγενῶν τάξεως ἢ ἀντιπροσώπων τούτων· β'. εἰς πρέσβεις τοῦ κλήρου ἢ ἀντιπροσώπων τῶν ἱερέων, τῆς Ἐκκλησίας· γ'. εἰς πρέσβεις τῆς τριτοῦ τάξεως ἢ ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ. Αὐταὶ εἰσιν ἀκριβῶς αἱ τρεῖς λεγόμεναι τάξεις. Ὁ Μιραβὼ ἀνῆκεν ὡς ἐκ τῆς καταγωγῆς αὐτοῦ εἰς τὴν τάξιν τῶν εὐγενῶν, ἀλλ' ἐπειδὴ ὡς ἐκ τῶν γνώμων αὐτοῦ συνεδέετο μᾶλλον μετὰ τῆς τάξεως τοῦ λαοῦ, ζητοῦντος μεταρρυθμίσεις, ἐξελέγη ὑπὸ τούτου καὶ ὡς ἀντιπρόσωπος συνήδρευσεν ἐν τῇ συνελεύσει.

Ἡ γενικὴ αὕτη συνέλευσις προσέλαβε μετ' οὐ πολὺ τὸ ὄνομα τῆς Συνταγματικῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως ἵνα καλῶς προσδιορίσῃ τὸ ἑαυτῆς σχέδιον, δίδουσα τῇ Γαλλίᾳ νέαν κοινωνικὴν μεταρρυθμίσιν, τούτεστι τροποποιῶσα κατὰ βάθος τὴν διοργάνωσιν τῆς διοικήσεως. Εὐθύς ἐκ τῶν πρώτων συζητήσεων ὁ Μιραβὼ ὑψώθη ὑπεράνω ἁπάντων τῶν ἐν τῇ Συνελεύσει ῥητόρων. Εἶχεν εὐρράθειαν παθητικωτάτην, κατακλητικὴν, ἀκαταμάχητον. Ἡ βρογνώ-

δης αὐτοῦ φωνὴ πληροῦσα τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων, ἐπνιγε τὸν θόρυβον τῶν συζητήσεων. Εἶχε δυσειδίαν σχεδὸν τερατώδη, διότι ἡ ὑπερμεγέθης αὐτοῦ κεφαλὴ ἦν κατασπιγμένη ὑπὸ τῆς εὐφλογίας. Ὅταν ὁμως ἤκουον αὐτὸν ἀγορεύοντα ἀπὸ τοῦ βήματος δὲν ἐσκέπτοντο πλέον διὰ τὴν δυσμορφίαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἔβλεπον τοὺς ὀφθαλμοὺς μόνον, ἐνόηα διέλαμπεν ἡ φλόξ τῆς μεγαλοφυΐας καὶ τὸ πρόσωπον, ὅπερ πνέον ἀδάμαστον ἐνεργητικότητά, ἐφαίνετο μεταμορφούμενον.

Ἐξαντληθεὶς προῶρως ὑπὸ τῆς ὑπερβολικῆς ἐργασίας ὁ Μιραβὼ ὑπέκυψε τῇ μοιρᾷ ὠραίαν τινα πρωίαν τοῦ Ἀπριλίου, ἀφοῦ προηγουμένως εἶχε πληρώσει τὸ δωμάτιόν του διὰ προσφάτως ἀποκοπέντων ἑαρινῶν ἀνθέων. Μέχρι τῆς ἐσχάτης στιγμῆς διετήρησε μεγίστην διαύγειαν πνεύματος· εἶδε τὸν θάνατον ἐρχόμενον χωρὶς νὰ κλονισθῇ πρὸ αὐτοῦ, ἕνα μόνον φόβον ἐκφράσας ὅτι ἡ Γαλλία μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ θὰ γενῆ λεία τῶν ἐμφυλιῶν ἐρίδων. Τὸ μέλλον ὤφειλε δυστυχῶς νὰ ἀποδείξῃ τὸν ἔσχατον τοῦτον φόβον.

N. ΓΕΝΝΑΡΟΠΟΥΛΟΣ.

X. J. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΟΥ

Ἡ ΝΕΚΡΑΝΑΣΤΑΣΑ ΝΥΜΦΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΣ

Γ.

ΕΚΔΗΛΩΣΙΣ ΛΜΟΙΒΑΙΟΥ ΕΡΩΤΟΣ

(Συνέχεια ἴδε τεῦχος Κ')

Ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἐπεκράτησε σιγὴ ἐξ ἐκείνων, αἵτινες φυσικῶς ἐπέρχονται. ὅταν ἡ συγκίνησις τῶν συνδιαλεγόμενων προσώπων ἀφικο-

μένη εἰς τὸ ὑπέρτατον σημεῖον ἰσχύσῃ νὰ διαταράξῃ τὰς νοεράς καὶ τὰς ψυχικὰς αὐτῶν δυνάμεις, πρὸς ἐπανάκτησιν τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται ἡ παρέλευσις χρόνου ἀνελθόντος τῆς φυσικῆς αὐτῶν διαπλάσεως. Ἐὰν ἀπὸ τῆς διακοπῆς τῆς συνομιλίας ἡμῶν παρελάσαντα ὀλίγα λεπτὰ οὐ μόνον οὐκ ἐπήνεγκάν μοι τὴν ἐπανάκτησιν τῶν δυνάμεών μου, ἀλλ' ἐπὶ πλέον καταβαλόντα με, μὴ δυνθίνετα νὰ πολεμήσω τὸ κατὰ τοῦ δαίμονός τῆς διεγερθέν μοι ζηλοτυπίας αἰσθημα, μὲ ἐβύθισαν εἰς εἶδος ἀπογνώσεως καὶ μανικῆς τριαυτίτης, ὥστε ὡς τὸ μόνον καταφύγιόν μου ἐξέλαβον κατὰ τὴν ἀγωνιώδη ἐκείνην στιγμήν τὸ νὰ ἀνκλυθῶ εἰς δάκρυα καὶ κρουνθῶν νὰ κλαύσω. Ἐκλαῖον θρηνῶν καὶ δολοῦζων, ὅτε ἡ Ἑλπινίκη ἐγερθεῖσα δι' ἐπιχαρίτου κινήματος γυναικείας εὐσπλαγγίας ἔθετο τὸ λεπτότατον ρινόμακτρον τῆς ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν μου, ὅπως ἐν τούτῳ ἐνωθῶσι τὰ πολύτιμα δάκρυα δύο ἀθῶν ψυχῶν ἀγγελικῶς λατρευομένων, καὶ εἶπέ μοι Θάρος, μὴ κλαίετε, σῶς τὸ ἀπαγορεύω. Προσπαθήσατε νὰ δώσῃτε ἄλλην διεύθυνσιν εἰς τὰς σκέψεις σας· φαντάσθητε, ὅτι ἀπέθανον· λησμονήσατέ με.

— Πῶς; τί λέγετε, πρὸς Θεοῦ! δεσποινίς νὰ σῶς λησμονήσω; δὲν μὲ ἀγαπᾶτε λοιπόν;

— Δὲν εἶπον τοῦτο· ἀλλὰ λυπομένη καὶ θλιβομένη, διότι ἔτυχε νὰ γνωρισθῶμεν παρακαίρως, καὶ ὅτε πλέον ἐλπὶς δὲν ἀπομένει ν' ἀπολαύσωμεν τὴν ἐπὶ τῆς γῆς εὐτυχίαν ἡμῶν, διὰ τοῦτο ἐπιθυμῶ σὺ τοῦλάχιστον νὰ σωθῆς, καὶ ζῶν ἐνθάδε, καὶ συνευτυχῶν μετ' ἄλλης, νὰ ἐνθυμησῶμαι πάντοτε, ὅτι ἡ μόνη ἐν ἀθώῳ τῆς, ἐν εὐλίχρηνεῖς καὶ ἐν λατρείᾳ ἐπὶ τῆς γῆς ἀγαπήσασά σε Ἑλπινίκη ἀνοικταῖς ἀγκάλας θὰ σὲ ἀναμένῃ ἐν οὐρανοῖς.

— Μὴ, Ἑλπινίκη μου, μὴ, πρὸς Θεοῦ! μὴ ταιαύτως δηλητηριώδεις ἐκφράσεις διὰ τῶν ἀθῶν παρθενικῶν σου χειλέων πρόφερε. Ριγῶ, αἰσθάνομαι κοπτόμενον τὸ νῆμα τῆς ζωῆς μου. Ὁρκίζομαι εἰς ὅ,τι ἱερώτερον ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἔχω, ὅτι καὶ διὰ τῆς τελευταίας ρακίδος τοῦ αἵματός μου θέλω σὲ προστατεύω καὶ σὲ ὑπε-

ρασπισθή οὐ μόνον κατὰ τοῦ ἐνὸς αὐτοῦ δαίμονος, ἀλλὰ καὶ καθ' ὀλοκλήρου στρατοῦ.

Δὲν ἐννοεῖς, φαίνεται, μοὶ ἀπὴν-τησε μὲ μειδί-αμα πλήρες χάριτος καὶ εἰρωνείας φιλικῆς· εὐχα-ριστῶ καὶ εὐγνωμονῶ διὰ τὴν λατρείαν καὶ τὴν ἀφοσίωσίν σου, πεπεισμένη περὶ τῶν ἀρετῶν σου θαυμάζω τὸ ὕψος τούτων καὶ πιστεύω, ὅτι ὑπὲρ ἐμοῦ διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος θέλεις διέλθῃ· δυστυ-χῶς ὅμως ἡ δύναμις τοῦ ἀντερραστοῦ σου τούτου, ὅστις, ὡς μὴ ᾤφειλε, πρὸ σοῦ μὲ προσεκάλεσεν ἀμετακλήτως νὰ τῷ δώσω τὴν ζωὴν καὶ τὴν ψυχὴν μου, τυγχάνει ισχυρότερος σοῦ καὶ ρωμα-λειώτερος στρατιᾶς.

— Μὲ τρομάζεις, φιλότατη μου Ἑλπινίκη· δὲν ἐννοῶ, τί συμβαίνει.

— Ἄκουσον τὴν διήγησίν μου καὶ εὐκτερέ με Χαρίλαέ μου. Ὁ ἀγαθὸς καὶ ἐνάρετος πατὴρ μου μονογενῆ με θυγατέρα ἔχων συνεκέντρωσεν ἐπ' ἐμοῦ ἅπασαν αὐτοῦ τὴν μέριμναν καὶ περι-νοϊαν, ἵνα μὲ καταστήσῃ γόνον ἀντάξιον τοῦ πατρικοῦ ὀνόματος. Πρὸς τοῦτο διέθεσεν ἀφειδῶς τὰ θαυμάσια μέσα διὰ τὴν τελείαν εὐδωσίν τῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς μορφώσεώς μου· οὐδενὸς μέσου ὠλιγόρησεν, οὐδεμιᾶς δαπάνης ἐφείσθη, ὅ-πως μὲ μορφώσῃ τιαυτήν, οἷα δεκαπενταέτι-δος γενομένης ἐξεζήτησαν τὴν χεῖρα οἱ μέλλον κομφερόμενοι νέοι τῆς ἀριστοκρατικῆς τάξεως τῶν ἐν Λονδίῳ Ἀγγλῶν τε καὶ Ἑλλήνων. Τὰς προτάσεις ταύτας, τὰς διὰ τοῦ πατρὸς μου καὶ ἄλλοτε δὲ τῆς μητρὸς δηλωμένας μοι, ἐπαλ-λήλως ἀπέριπτον, καὶ διαδοχικῶς ἐπανελαμβά-νοντο ὑπὸ νέων προσώπων μέχρι τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας μου, ὅτε ὁ πατὴρ μου εἶτε ἀπολέσας τὴν ἀνεκτικότητά, του εἶτε θέλων νὰ μάθῃ τὸ ἐλαττήριον, ὅπερ μὲ ὄθει, εἶτε βαρυνθεὶς τὴν ἐπα-νάληψιν τῶν προτάσεων, εἶτε τέλος ἐπιθυμῶν τὴν μέλλουσαν ἐξασφάλισίν μου καὶ τὴν ἀνάπτu-ξιν καὶ φαιδρότητα τῆς οἰκίας αὐτοῦ, ἡμέραν τινα μοὶ λέγει παρούσης τῆς μητρὸς μου διὰ τοῦ μελιχίου αὐτοῦ πατρικοῦ ὕφους. Ἄχ! ἐνθυμοῦ-μαι εἰσέτι αὐτολεξεῖ τὴν εὐγενῆ ἐκείνην ἔκφρασίν του. « Τέκνον καὶ μονογενὲς ἡμῶν θυγάτριον, τὸ μόνον, δι' οὗ ὁ Θεὸς γυδῶκε νὰ φαιδρῶν τὸν μετὰ τῆς φιλότατης μου Ἑλισάβετ ὑμέναιον καὶ

τὸ μόνον, παρ' οὗ ἐλπίζεται ἡ φαιδρότης τῆς οἰκίας μας, καὶ ἐξ οὗ ἀναβλαστῆσει πολυφυλλον καὶ θάλλον νεότητος τὸ στέλεχος τῆς πλατάνου τῆς ὑπὸ τῆς φύσεως νὰ ζηρανοῖ ἀπειλουμένης, ἀξιώραστον καὶ εὐγενὲς τέκνον μου, εἰπὲ εἰς τοὺς γονεῖς σου τὴν ψυχικὴν σου διάθεσιν, ἢ τὸ ἐλα-ττήριον τῆς καρδίας, ἅπερ κωλύουσί σε νὰ κατα-στήσῃς καὶ σεαυτὴν καὶ ἡμᾶς εὐδαίμονας δεχο-μένη νὰ ὑποκύψῃς εἰς τὸν νόμον τῆς φύσεως, ἢ-τις προώρῃσεν ἡμῖν τὸν συζυγικὸν βίον. Ἄπο τρι-ῶν περίπου ἐτῶν βαρυκαλῶν ὕρισταμαι τὴν λυ-πὴν τῶν ἐξακολουθητικῶν ἀρνήσεών σου εἰς τὰς πύλλας παρὰ πολλῶν προσώπων γενομένης προ-τάσεις». Αὐποῦμαι καὶ θλίβομαι, φιλοστοργότα-τέ μοι πάτερ, τῷ ἀπεκρίθην, διότι ἡγρόουν μέ-γχι τοῦ νῦν γινόμενη διὰ τῶν ἀρνήσεών μου κί-τία ἀνίας καὶ δακεθυμίας εἰς τοὺς γεννήτοράς μου. Βεβαιώθητε, ὅτι ἂν μοὶ ὑπηνίττεσθε τοῦτο, καὶ μὲ θυσίαν μου ἤθελον σπεύσῃ νὰ μὴ ψυχρά-νω τὴν πρὸς με φιλοστοργίαν σας.

— Ὅχι, Ἑλπινίκη μου, οὐχὶ θυγάτερ· δὲν θέλω, δὲν ἐπιθυμῶ ποσῶς νὰ παραεικίσω τὴν θέλησίν σου καὶ νὰ ἐπιρράξω τὴν συνειδήσιν σου· ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας ἐπιθυμῶ νὰ μείνῃς ἐλευθέρη εἰς τὴν ἐκλογὴν σου, καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς πιέ-σεως ἡμῶν νὰ ἐκλέξῃς τὸ πρόσωπον τῆς μελλού-σης σου εὐτυχίας ἀναλόγως τῆ ἀτομικῆ σου ἀ-ξίᾳ καὶ συνωδᾷ τῷ οἰκογενειακῷ σου ὀνόματι. Τὸ μόνον, ὅπερ μὲ ἠνάγκασε νὰ σοὶ κᾶμω τὰς παρατηρήσεις μου ταύτας, εἶνε πρῶτον τὸ ὕψι-στον καὶ ἱερὸν καθήκον, καθ' ὃ πᾶς πατὴρ ὀφεί-λει νὰ μεριμνᾷ, μὴ τυχὸν ἐμπέσῃ τὸ τέκνον του εἰς σκολιὰν τινα ὁδὸν νεανικῆς παραδρομῆς, καὶ δεύτερον ἡ ἀπλὴ περιέργεια τοῦ νὰ μάθῃ τὸ αἰ-τιον, δι' ὃ ἀπέκρουσας τὰς προτάσεις τοσούτων καλῶν νέων Ἀγγλῶν τε καὶ Ἑλλήνων τῆς ἀ-ριστοκρατικῆς τάξεως τοῦ Λονδίνου.

— Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον, σὺς παρακαλῶ, πά-τερ μου, νὰ πεισθῆτε, ὅτι ἡ θυγάτηρ σας, εἶνε ἀδύνατον νὰ κηλιδώσῃ διὰ ζοφερῶν χρωμάτων, ἢ καὶ ἐπ' ἐλάχιστον νὰ σκιασῇ τὸ ἐνδοξὸν ὄνομα τῆς οἰκογενείας Οὐέλσων· ὡς πρὸς τὸ δεύτερον θέλω σὺς εἰκονίσῃ ἂν μοὶ τὸ ἐπιτρέπητε, τί πε-ρὶ τούτου σκέπτομαι καὶ φρονῶ.

— Λέγε ἐλευθέρως καὶ ἄνευ συστολῆς, ἀπὴν-τησεν ἡ μήτηρ μου, ἥτις ἀκούουσα μέχρι τοῦδε εἶσχε· σοὶ τὸ ἐπιτρέπομεν καὶ ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ σου, τοῦ ὁποίου τὴν στοργὴν καὶ τὴν πρὸς σὲ ἀ-δυναμίαν κάλλιστα γινώσκουσα, προσηκόντως, νομίζω ἐκτιμᾶς.

— Ὑπὸ τέσσαρας κατηγορίας, εἰκάζω, δύ-ναται νὰ ἐξελεγχθῇ διεκπεραιούμενος ὁ γάμος ἥτις εἰς τὸν ἐκ συνθείας, εἰς τὸν ἐκ κερδοσκοπί-ας, εἰς τὸν ἐξ εὐγνωμοσύνης καὶ τελευταῖον εἰς τὸν ἐκ συμπαθείας καὶ ἔρωτος. Ἦδη, παρακα-λῶ, εἰπέτε μοι ὑμεῖς, εἰς τίνα τῶν κατηγοριῶν τούτων ἐπιθυμεῖτε νὰ ὑπαχθῶ.

— Ἡ πρώτη ἄχαρις καὶ μὴ προσήκουσα ἀ-νεπτυγμένης καὶ μερορρωμέναις νεάνισιν, ἡ δευ-τέρα ἔρρετω εἰς δαίμονας· μένει ἡ τρίτη καὶ ἡ τετάρτη.

— Λοιπὸν, καλὴ μου μήτηρ καὶ ἀγαθὴ μου πάτερ, αἰσθημάτα τῶν δύο τούτων τελευταίων κατηγοριῶν, εὐτυχῶς ἢ δυστυχῶς δὲν ἔλαβον εἰσέτι.

— Εὐγε, κόρη μου, ζῆθι καὶ ἔχε τὴν εὐχὴν μου· ἐπιδοκιμάζω τὰς σκέψεις σου, ἐκτιμῶ τὸ ὕ-ψος τῶν αἰσθημάτων σου καὶ πιστεύω εἰς τὴν διαβεβαίωσίν σου, ὅτι αἰσθημα χαμερποῦς ἔρωτος δὲν ὑπέστης. Θαυμάζω τὸ εὐγενὲς τῶν αἰσθημά-των σου, ἐφ' οἷς ὑπερηδόμενος πέπεισμαι, ὅτι οὐκ εἰς μάτην ἐμόχθησα, οὐδ' ἐπὶ ἄμμου ἔκτισα. Ἐ-πιθυμῶ καὶ εὐχομαί σοι νὰ εὐτυχῆσῃς εἰς συζυ-γίαν νυμφίου εὐγενοῦς καὶ ἐξ αἰσθηματος ἀμει-βαίας συμπαθείας.

Ἠλίχιζον ὅθεν, ὅτι σὺν τῇ πατρικῇ ἀγαλλιά-σει καὶ εὐχῇ ἀγαλλόμενος καὶ συνελογῶν με καὶ ὁ οὐρανὸς, ἤθελεν εὐδοκήσῃ, ἵνα εἴ τε μόχθῃ καὶ εἰ πόθῃ τοῦ πατρὸς μου ἀνταμειφθῆσι, καὶ ἡ ψυ-χὴ μου μὴ στερομένη τῆς συντηρητικῆς αὐτῆς δυνάμεως ἀποκριθῇ ἀνταξίως εἰς ψυχὴν νεάνιου συνωδᾷ τῇ πατρικῇ εὐχῇ καὶ εὐλογίᾳ· διότι εὐχαί γονέων σπυρίζουσι θεμέλια οἰκῶν. Ἄλλὰ φεῖ! Ἐσχεν τὸ μέγιστον τῶν δυστυχημάτων ν' ἀπολέσω ἐξαπίνης τὸν ἀγαθὸν καὶ φιλόστοργόν μου πατέρα ἐκ κεραυνοβόλου ἀποπληξίας προσ-βληθέντα πρὸ δύο σχεδὸν ἐτῶν.

Ἐνταῦθα συγκινηθεῖσα ἡ Ἑλπινίκη καὶ δα-κρύασα διέκυψε τὴν διήγησίν της.

— Θάρρος, δεσποινίς, τῇ εἶπον. Παρηγορή-θητε. Ὁ οὐρανὸς, ὅστις, σὺς ἠδίκησεν ἀφ' ἐνός, ἐπιφυλάσσει νὰ σὺς ἀνταμειψῇ θαυμάως ἀφ' ἐ-τέρου· καὶ ἴσως ἤδη παρουσιάζεται ὑμῖν ἡ πε-ρίστασις αὕτη.

— Φεῦ! Χαρίλαέ μου· ὁ οὐρανὸς οὐκ ἐφείσθη μου.

— Πῶς; μὲ ἀποθαρρύνεις.

— Ὅχι, Χαρίλαε, δὲν θέλω, δὲν ἐπιθυμῶ νὰ θλίψω τὴν εὐγενῆ ψυχὴν σοῦ, ὅστις ὑπῆρξας ὁ πρῶτος νέος ὁ ἐμπνεύσας μοι τὸ ἀγνὸν καὶ ἀθῶ-ον πάθος δ' εὐτελείας καὶ ἀθεμίτου ἐπιθυμίας ἄμικτον, αἰσθημα περιπαθείας καὶ συμπαθείας κεντήματα ἄτινα ἠρθάνθη, καὶ ὅστις ἠδέως συγκινεῖς τὴν καρδίαν, συνταράσσεις τὴν ψυχὴν καὶ ἠλεκτρίζεις τὸ σῶμά μου ὄλον συντελῶν ἴσως οὕτως εἰς τὴν βραδύτητα τοῦ θανάτου καὶ εἰς τὴν παράτασιν τῆς ζωῆς μου.

— Πρὸς Θεοῦ, Ἑλπινίκη! σπουδάζουσα ἔμι-λεῖς, ἢ εἰς ἀπόνειαν περιήλθες; Ἐνῶ τέως ἀμ-φότεροι ἔρωτας καὶ εὐδαίμονιαν ὠνειροπολοῦμεν στιγμηδὸν ἐπὶ τὸν θάνατον μετεσφάφης, ὡσεὶ θέλουσα νὰ ἐξασκήσῃς ὡς ἀξιώραστος καὶ πολυ-θέλητος ἐρωμένη τὴν θέλησιν καὶ τὸν δεσπο-τισμὸν σου ἐπὶ τοῦ λάτριος ἔραστοῦ σου. Ἔστω σοὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο. Βασίλευε ἐπ' ἐμοῦ καὶ καταγοήτεύε με· φεῖδου ὅμως ἐμοῦ καὶ μὴ πείε! χρῆσιν ἀπαισιῶν καὶ τοσούτω φρικωδῶν ἐσφρά-σεων.

— Μὲ ὑποθέτεις, καλὴ μου Χαρίλαε, τόσον ἀνάγωγον, ὥστε νὰ ἐπιθυμῆσω τὴν ἐπὶ σοῦ ἐξά-σκησιν τιαυτῆς μικροπρεπείας καὶ εὐτελείας, ἃς ἴσως μόνον αἱ τῆς ἐσχάτης καὶ ὀλιγῶς ἀμφο-φώτῃ κοινωνικῆς τάξεως νεάνιδες περιέβλην-ται; Μὲ ἀδικεῖς, μὲ συκοφαντεῖς, Χαρίλαε, τού-ναντίον λιβομένην καὶ τιχομένην καὶ εἰς ἄδου σπεύδουσαν. Ἄκουσον λοιπὸν.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ προσφιλοῦς μοι πατρὸς εἰς τοιοῦτον σημείον ψυχικῆς ἀνίας καὶ τελείας ἀποθαρρύνσεως περιήλθον, ὥστε οὔτε αἱ παρα-κλήσεις τῆς ταλαίνης μητρὸς μου, οὔτε αἱ προ-

τροπαι τῶν οἰκείων καὶ φίλων, οὔτε τὸ παράπαν οἱ ῥόβοι αὐτῶν περὶ ἀποισίων συνεπειῶν ἰσχυρὰν νὰ με παραπέσωσι προθεμένην ἢ διὰ τῶν ἀφθόνων δακρυῶν ἀνακουρισθῆναι, ἢ τοῦναντίον τὸν πατέρα μου παρακλυοῦσθαι. Κλαίονσα ὄθιν καὶ ὑδρομένη διὰ τὸν ἐπικυθῆ καταστάνα μοι βίον, παρὰ τὰ λαμπρὰ ἐξωτερικὰ αὐτοῦ, ἀπεφάσισα νὰ μὴ ἐξέλθω πλέον τῆς οἰκίας· μικρὸν δὲ κατὰ μικρὸν ἡ οἰκουρία μου ἀπέλιξεν εἰς τὴν ἐντὸς τοῦ δωματίου μου ἐκουσίαν κάθειρξιν, ἥτις ἐπὶ μῆνας παραταθεῖσα ἀπήνεγκε τὰ παρὰ τῶν συγγενῶν μου προβλεπόμενα δυσάρεστα ἀποτελέσματα. Πρωίαν τινα ἐγεγείσα ἠσθάνθη ζωηρῶς τοὺς ἀπὸ τινων ἡμερῶν ἀμυδρῶς κεντοῦντάς με πόνους τοῦ στήθους. Εἰσελθοῦσα ἡ μήτηρ μου καὶ ἰδοῦσά με ὠρᾶν καὶ με ὀρθακλυοῦς ὑπεκυάνους καὶ με πρόσωπον ἠλλοιωμένον καὶ προδίδον τὴν σωματικὴν μου πάθησιν, τοσοῦτον ἐξεπλάγη, ὥστε ἤρξατο κρᾶζουσα: «Σπύουσατε, σπεύσατε εἰς τοὺς ἰατρούς».

Ἦλθον οἱ ἰατροί, προσῆλθον οἱ οἰκεῖοι καὶ ἐσπευσαν οἱ φίλοι, ὕτινες ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης δὲν ἔπαυσαν μεριμνῶντες καὶ συσκεπτόμενοι, οὐδὲν δ' ἄλλο διακοινοῦντες μοι, εἰμὴ, ὅτι ὤφειλον ἀρκουμένη πλέον εἰς ὅσον ἔκλαυσα καὶ ἐθρήνησα τὸν πατέρα μου νὰ τὸν λησμονήσω διὰ παντὸς καὶ βαθμηδὸν νὰ ἐπιδυθῶ εἰς τὰς διαχύσεις καὶ τέρψεις τοῦ λόβου, ἂν ἤθελον τὴν σωτηρίαν μου.

Ἡμέρα τινα κατακεκλιμένη οὖσα ἠθέλησα νὰ ἐγεγῶ. Ἐγεγείσα καὶ ἐλαφρῶ τῶ ποδὶ περιδιαβάουσα ἐντὸς τοῦ εὐρέως δωματίου μου ἤκουον τὴν μητέρα μετὰ τῆς θείας μου συνδιαλεγόμενας εἰς τὸ παραπλεύρως κείμενον δωμάτιον. Εἶ καὶ ἐν τῇ συνδιαλέξει αὐτῶν πολλὰκις ἤκουσα προφερόμενον τὸ ὄνομά μου, δὲν ἔσχον ἐν τούτοις τὴν ἀθέμιτον περιέργειαν τῆς ὠτακουστίας. Ὅταν ὅμως ἤκουσα ἐντόνως προφεραμένης ὑπὸ τῆς θείας μου τὰς λέξεις «θὰ σωθῆ, σὺ λέγω, θὰ σωθῆ, Ἐλισάβετ» τότε ἀπεφάσισα νὰ παραβῶ τὰς διατυπώσεις τῆς ἠθικῆς λεπτότητος. Ἀκροποδητὶ πλησιάσασα εἰς τὸ παράθυρόν μου καὶ ἀνοίξασα τοῦτο εἶδον, ὅτι ἠνεωγμένον ἔκειτο τὸ

παράθυρον τοῦ ἐτέρου δωματίου, ἐν ᾧ καθήμενοι συνδιελέγοντο καὶ συνεζήτουν περὶ ἐμοῦ καὶ περὶ τῆς ἀσθενείας μου. Ἐν τῇ πεποιθήσει, ἔπι ἐγὼ ἐκρυμώμενη, ἀνεπιφυλάκτως ἠμιλοῦσα καὶ ὑπεκκλιόμενα ὕψονον τὴν φωνὴν των εἰς τρόπον, ὥστε εὐκρινῶς καὶ κληρῶς ἤκουσα τὰς λέξεις: «Σὲ παρακαλῶ, ἀδελφὴ μου, διατὶ ἐνῶ εἰς ὄλα τὰ προηγούμενα ἰατροσυμβούλια ὄλοι σχεδὸν οἱ ἰατροὶ ἀπεφάναντο ὑπὲρ τῆς θεραπείας, αἴφνης εἰς τὸ τελευταῖον οἱ πλείστοι ἐγνωμοδότησαν περὶ ἐπικειμένης φθινάδος νόσου;» Μὴ βασίζεσαι, ἀδελφὴ μου, εἰς τοὺς ἰατρούς, οὐδ' εἰς τὴν ἐπιστήμην αὐτῶν τὴν ἀτελήν, ἢ τὴν κατὰ τὴν γνώμην ἄλλων ἐν τοῖς σπαργάνοις αὐτῆς οὔσαν.

— Ναί, ἤκουσας ὅμως, τί εἶπεν ὁ Ζωρᾶν, εἰς τὴν πείραν καὶ τὴν διάγνωσιν τοῦ ὑποίου ἐχω ὑπόληψιν;

— Τί εἶπεν;

— Εἶπεν, ὅτι ἡ νόσος κληπάζουσα κληπαζούσας ἔλαβε διαστάσεις, καὶ ὅτι κύνδυνος νὰ ἀπολήξῃ εἰς φθίσιν. Φθίσις! τί περριμένομεν, ἀδελφὴ μου;

— Ἀδελφὴ, μὴ κλαίης, παρηγορήθητι, καὶ μὴ πίστευε εἰς τὰς προρρήσεις τῶν ἰατρῶν, διότι πολλὰκις ἀπεδείχθη, ὅτι ἀπατώνται εἰς τὰς διαγνώσεις των.

— Ὅπως ποτ' ἂν ἦ βλέπουσα ἐγὼ, ὅτι ὄλον δεινοῦται ἡ πάθησις τοῦ στήθους, ὅτι ἐπαλλὰξ βασιλεύει ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς τὸ ὠχρὸν καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ πορφυροῦν χροῖμα καὶ ὅτι ἀνεπαίσθητως ἐξαντλοῦνται αἱ σωματικαὶ αὐτῆς δυνάμεις, ὀφείλω νὰ πράξω καὶ νὰ ἐνεργήσω περὶ παντὸς ὑπὸ τῶν μητρικῶν καθηκόντων ἐπιβαλλομένου μοι, ἔνα Θεοῦ εὐδοκοῦντος; σώσω τὴν Ἑλπινίκην μου καί... .

— Δὲν ἔσχον τὴν δύνάμιν ν' ἀκούσω πλείότερα. Ἐργείγησα, ἠσθάνθη τὸ αἶμά μου ψυχραίνόμενον, τὰς δυνάμεις μου ἐκλειπούσας καὶ τὴν ψυχὴν μου ὑπεκφεύγουσαν· ἐνθυμοῦμαι μόνον, ὅτι εἶπον ἄχ...

Τὸ ψυχικὸν καὶ ἀγωνιώδες ἐκεῖνο «ἄχ» ἐπήνεργέ μοι λειποθυμίαν καὶ ἔπεσα ἐπὶ τοῦ ἐδά-

φους. Εἰς τὸν γενόμενον δοῦπον ἡ μήτηρ καὶ ἡ θεία μου δραμοῦσαι εὐρόν με λειπόθυμον. Εἰς μάτην προσεπάθησαν νὰ με ἐπαναφέρωσιν εἰς τὰς αἰσθήσεις. Δι' ὃ κατέρχον εἰς τὴν βοήθειαν τῶν λειτουργῶν τῆς ἐπιστήμης, ἐνώπιον τῶν ὁποίων παρουσίας τῆς μητρὸς καὶ τῆς θείας μου ἐπανελθοῦσα εἰς τὰς αἰσθήσεις μου ὠμολόγησα τῆς ὠτακουστίας τὴν χρῆσιν, δι' ἧς ἔγνω, ὅτι ὑπὸ φθινάδος νόσου πάσχουσα ἐπιθανάτιος ἐθεωρούμην. Ἡ εἰς τὴν κλωνιότητα ἐπικειμένη μετὰ βασίς μου, ἐνθα ἐντυγχάνουσα τῶ πατρί μου ἀκορέστως ἐμελλον νὰ κατασπάζωμαι αὐτὸν τὸ τερψίψυχον ὄνειροπόλημά μου θὰ ἦν, ἂν δὲν ἐγκατελείπετο ἐναυθῶν πιερῶς στένουσα καὶ βαρυπνεθοῦσα ἡ μήτηρ μου.

Τέλος οὔτε οἱ ἰατροὶ οὔτε ἡ μήτηρ καὶ ἡ θεία μου ἐπειράθησαν νὰ κρύψωσι τι ἀπ' ἐμοῦ, καταλαβοῦσας ταύτας συνδιαλεγόμενας. Ὁμολόγησάν μοι πάντα, καὶ ἰατροσυμβουλίου ἐνώπιόν μου γενομένου οἱ πλείστοι τῶν ἰατρῶν ἀπεφάναντο ὑπὲρ τῆς ἀλλαγῆς ἀέρος καὶ τόπου ὑπεδεικνύοντες τὸ ὠραῖον καὶ γλυκὺ κλίμα τῆς Φλωρεντίας, ἐνθα ἀρικήμεθα πρὸ δύο περιῶν μηνῶν, καὶ ἐνθα πρὸ ἐνὸς μηνὸς τὸ πρῶτον εἰς τὰς Κασσίνας συναντηθέντες μετὰ σοῦ, ἠτύχησαμεν νὰ σὲ γνωρίσωμεν διὰ τῶν γνωστῶν σοι συστάσεων πρὸ εἰκοσίων ἡμερῶν, καὶ ἐνθα σήμερον διὰ τῶν ἡμιτελῶν καὶ ἀσυναρτήτων ἐκφράσεών σου ἀπεκάλυψάς μοι τὸ ἐρωτικὸν αἰσθημά σου, ἔπερ ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἀμφοτέρους τι τρώσκει ἄνευ ἐλπίδος, ὡς βλέπετε. Ἀλλὰ μὰς ἀκούσον, νομίζω· ἐκινήθη τι εἰς τὸν κῆπον· εἶσαι σὺ Ἰωάννα;

— Τίποτε δὲν εἶνε, Ἑλπινίκη μου. Ἐκ τῆς συγκινήσεώς σου ἐνόμισας, ὅτι ἐγένετο κίνησις.

— Οὐ μόνον κίνησις ἐγένετο, ἀλλὰ καὶ σωματικὴ κινήσιν τὸ δένδρον διωλήσθησεν πρὸς τὴν διόδον. Ἄ! Χαρίλαέ μου! Μήπως ἀρὰ γέ ἡ μήτηρ μου... ἀλλ' ἐκεῖνη κοιμᾶται, καὶ δὲν εἶνε ἡ ὥρα τῆς ἐγέρσεώς της.

— Ἡσύχασον, Ἑλπινίκη μου· ἐγὼ ἐρευνῶ εἰς ὅλα τὰ μέρη. Καὶ ἐγεγείσα ἀμέσως περιῆλθον τὸν κῆπον ἐρευνῶν ἐν αὐτῶ καὶ εἶλα παρὰ τὴν δι-

δον ἐστράφην πρὸς τὴν Ἑλπινίκην βεβαιῶν αὐτὴν, ὅτι οὐδεμία σκιὰ ψυχῆς ζώσης ὑπῆρχεν.

— Ἐξακολουθοῦσα, παρακαλῶ, τὴν διήγησίν σου εἰπέ μοι, ἂν ὑπέστως ἐν Φλωρεντίᾳ βελτίωσίν τινα.

— Τί νὰ σοὶ εἶπω, Χαρίλαε· δὲν τολμῶ νὰ παραδεχθῶ τι θετικὸν ἐν ἐμοί. Τὸ βέβαιον εἶνε, ὅτι με κατέχει εἰσέτι ἡ νόσος ἐκλῶσκα καὶ ἀνωμιλλωμένη πρὸς τὴν ἀσπί ἐπειλοῦσάν μοι βελτίωσιν· τὸ βεβαιότερον δὲ εἶνε, ὅτι ἀφύτου σὲ εἶδον καὶ σὲ ἐγνώρισα καλῶς, καὶ ὁσάκις σὲ βλέπω ἡ ἀπόντα σὲ συλλυγίζομαι, αἰσθάνομαι ἀλλοίωσίν τινα τῆς ψυχῆς καὶ ἐπίρρωσιν τῶν σωματικῶν δυνάμεων· ἐν ἀκρεῖ ὅμως λέγω ἐμαυτῇ. Τρελλὴ εἶσαι; ἡ παρουσία τοῦ Χαριλάου εἶναι δυνατὸν νὰ θεραπεύσῃ πάθος, εἰς ὃ προσκρούει ἡ ἐπιστήμη ἀδυνατοῦσα; Ἡ παρουσία τοῦ Χαριλάου θεραπεύει φθίσιν; Σήμερον ὅμως, ὅτε ἠσθάνθη τὴν θυμωδὴν τῶν ἐρωτικῶν παλμῶν καθ' ὅλην ταύτην τὴν εὐδαιμονίαν διοχετεύουσάν μοι ἐδίστην συνέντευξιν ἡμῶν, καθ' ἣν κτύπησιν νὰ συνενεθῶσι, νὰ συνεργασθῶσι καὶ ἀρρήκτως δεσμοῖς νὰ συνδεθῶσιν αἱ ψυχὰ ἡμῶν, κατ' αὐτὴν, λέγω, τὴν ὑπερτάτην στιγμὴν ὁμνῶ εἰς τὴν σκιὰν τοῦ πατρὸς μου, ὅτι αἰσθάνομαι ἐμαυτὴν κάλλιστα ἔχουσαν, ὅτι ἐπιθυμῶ τὴν ζωὴν, ὅτι αὐτὴ τε καὶ ἡ ψυχὴ μου εἰς σὲ ἀνήκουσι καὶ ὅτι δέομαι τοῦ Ὑψίστου, ἔνα εὐδοκῆσῃ νὰ μὴ καλέσῃ παρ' αὐτῶ ψυχὴν διαπύρως ἐρῶσαν καὶ ἀνταξίως ἐρωμένην ὑπὸ εὐγενεῦς καὶ τιμίου νέου, τοῦ ὑποίου εἰμὶ καὶ ἔσομαι ὁ κρῖκος ὁ συζευγνῶν ἀνὰ δύο τὰ ἐν τῇ ζωῇ σώματα καὶ τὰς ἐν ἄδου ψυχὰς.

— Μετὰ δακρυμίας ἤκουσα, φιλότιμη μου Ἑλπινίκη, τὴν διήγησίν σου μετὰ πλείστης δόξης προσοχῆς καὶ τὰς ἐλαχίστας αὐτῆς λεπτομερείας. Εἶ καὶ προαισθάνεται ἡ ψυχὴ μου, ὅτι — ποιοῦμαι χρῆσιν τῆς φράσεώς σου — δὲν θ' ἀποθάνῃς, ἀλλὰ θὰ ζήσῃς δι' ἐμοῦ καὶ δι' ἐμὲ, ἢ μᾶλλον θὰ ζήσωμεν ἀμφοτερεπαμφοτέρως, δὲν ἐπιχειρῶ ἐν τούτοις νὰ σὲ ἀποτρέψω ἐκ τοῦ ὄνειροπολήματος τοῦ θανάτου σου· ἀντὶ τούτου σοὶ λέγω, εἰ μὲν ζήσωμεν, ἀμφοτερεπαμφοτέρως θέ-

λομεν ζῆ· εἰ δ' ἀποθάνωμεν, συνηνωμέναι αἰ ψυχαὶ ἡμῶν θέλουσιν ἀνέλθῃ εἰς οὐρανοῦς. Τὰ σὰ ἐμὰ, καὶ τὰ ἐμὰ σὰ δέχεσθαι;

— Περιττὸν νὰ μ' ἐρωτᾷς· ἄμοφρονοῦμεν πληρέστατα. Ἡ θέλησίς σου ἐστὶ θέλησίς μου.

— Ἡ θέλησίς μου λοιπὸν εἶνε νὰ παραδεχθῆς, ἢ νὰ σὲ θεραπεύσω, ἢ νὰ συνκαποθάνωμεν.

— Πῶς τοῦτο; Τί διανοεῖσαι;

— Δὲν θέλω νὰ σὲ πληρώσω μὲ κενὰς ἐλπίδας. Ἔχε τὴν ιδέαν σου, καὶ ἀσπάζου αὐτήν, ὅσον θέλεις. Ἄλλως τε καὶ ἐγὼ τὴν ἰδίαν ιδέαν, καὶ ἐγὼ πάσχω καὶ θεωρῶ ἐμυτὸν ἐπιθανάτιον, καὶ ἐγὼ διὰ τὴν πάσχουσαν ὑγείαν μου ἐπεχειρήσα, ὡς καὶ σὺ, τὸ εἰς Φλωρεντίαν ταξιδίον. Ἔσμεν ἄρα ἁμιοπαθεῖς. Καὶ ἐγὼ θρηνῶ τὴν ἀπώλειαν ἀγαθοῦ καὶ φιλοστόργου πατρὸς πάσχων, καὶ σὺ, ἐξ ἀνίας καὶ στηθικῆς παθήσεως. Ἄν λοιπὸν Θεοῦ εὐδοκούντος εὐτυχῶμεν νὰ συνθεραπευθῶμεν, εὐτυχεῖς καὶ τρισύλβιοι ἐσόμεθα ἐν τῇ γῆ· ἀν δὲ τούναντίον, πεμπιπυζόμεθα ἀλλήλους ὡς λατρευόμενοι σύζυγοι ἐν τῷ οὐρανῷ περιπαθήστατα. Καὶ ἦδη ἐπίτρεψόν μοι, δεσποινίς, ν' ἀπέλθω. Διότι ἴσως ἢ ἐπὶ πλέον διαμονή μου ἦμισα καλῶς χαρακτηριζομένη γεννήσῃ ὑπονοίας καθ' ἡμῶν τῶν ἀθῶων, τῶν δι' οὐρανίας ἀγνότητος λατρευομένων.

Ἐπεταί συνέχεια.

ΤΟ ΠΕΡΙΔΕΡΑΙΟΝ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ

(Συνέχειαν ἴδε τεύχος Κ.)

Τεταραγμένος, ἐμβρόντητος, κλονιζόμενος, εἶπε ψελλίζων ὅτι τὸν ἠπάτησαν. Καὶ χωρὶς διόλου ν' ἀποκριθῆ εἰς τὴν βασιλισσαν ἣτις ἠρώτησεν αὐτὸν πῶς ἦτο δυνατὸν, ἀπευθνήθη πρὸς τὸν βασιλέα καὶ διεμαρτυρήθη περὶ τῆς ἀθωότητός του. Διηγούνται τινες μάλιστα, ὅτι ἅμα εἶδε τὴν Μαρίαν Ἀντουανέτ ἀνοίξασαν τὸ στόμα τῆς, ἔρριψεν ἐπ' αὐτῆς βλέμμα ἀγανακτήσεως καὶ ἐπιπλήξεως. Λα-

βῶν τὴν ἄδειαν ἀπὸ τὸν βασιλέα νὰ μεταβῇ εἰς ἄλλον θάλαμον διὰ νὰ γράψῃ τὴν ἀπολογίαν του, ἔμαθεν ἀπερχόμενος ὅτι διετάχθη ἢ κρᾶτήσίς του.

— Ὡ Βασιλεῦ! εἶπε, δὲν παρακούω εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Μεγαλειότητός σας· ἀλλὰ νεύσατε νὰ διατάξῃτε νὰ μὴ μὲ συλλάβωσι φέροντα τὰ ἀρχιερατικά μου ἐνώπιον ὄλων τῶν αὐλικῶν σας.

— Καὶ ὅμως πρέπει νὰ γίνῃ, ἀπεκρίθη ὁ Λουδοβίκος.

Καὶ τῶντι, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὁ Κ. Ροὰν ἐξήρχετο ἀπὸ τὸν βασιλικὸν θάλαμον ἠκούσθη ἡ φωνὴ αὐτῆ· «συλλάβετε τὸν καρδινάλιον!»

Ὁ βαρὼν Βρετέλ, ἀνυπόμονος νὰ χορτάσῃ τὸ μῖσος του, ἐσπερεύσθη τὸ καθήκον τοῦτο τοῦ λοχαγοῦ τῆς φρουράς. Νέος τις ὑπολοχαγὸς διετάχθη νὰ συνοδεύσῃ τὸν Καρδινάλιον. Ἐνῶ δὲ διέβαινον ἀμφοτέρωι πλησίον τῆς ἐκκλησίας, ὁ Κ. Ροὰν ἀπαντήσας τὸν ὑπηρέτην του ὠμίλησε πρὸς αὐτὸν λέξας τινὰς γερμανιστὶ, καὶ ζητήσας τὸ μολυβδοκόνδυλον τοῦ ἀξιωματικοῦ, ἔγραψε ταχέως ἐπὶ τεμαχίου χάρτου ὀλίγας τινὰς γραμμὰς, τὰς ὁποίας παρέδωκεν εἰς τὸν ὑπηρέτην. Οὗτος δὲ ἵππεύσας ἔτρεξε μὲ τόσῃ βίαν εἰς Παρισίους, ὥστε ὁ ἵππος ἐσχασεν ἅμα ἔφρασεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ καρδινάλιου. Ἡ δὲ διὰ τοῦ μολυβδοκονδύλου γραφθεῖσα διαταγή, ἐνεχειρίσθη εἰς τὸν ἱερέα Ζωρζέλ, καὶ τὸ χαρτοφυλάκιον τὸ περιέχον τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ καρδινάλιου ἐκρύβη. Ἄλλ' ἢ κατ' οἶκον ἔρευνα μάλισ ἐγένετο μετὰ τέσσαρας ὥρας. Βραδύτης παραδόξος! μήπως ἐφοβούντο νὰ μάθωσι πλειότερα ἄρ' ὅσα ἤβελον; Ὁ Κ. Ροὰν μετεπέσθη τὸ ἑσπέρας εἰς Βαστίλ.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ συμβάντος τούτου, ἐν καὶ μόνον αἰσθημα ἐπεκράτει καθ' ὅλην τὴν πόλιν· ἢ ἐκπλήξις· ἀλλ' ὅταν ἐκινουποι-

ἦθη ἀργότερον ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐπρότεινε εἰς τὸν κατηγορούμενον ἐν τῶν δύο, ἢ νὰ ἐξικτήσῃ τὸ βασιλικὸν ἔλεος ἢ νὰ δικασθῇ ἀπὸ τὸ συνέδριον, καὶ ὅτε οὗτος ἐπροτίμησε τὴν δίκην, τὸ κρινὸν αἰσθημα διηρέθη καὶ ἡ διαφορά τῶν συμπερόντων ἐρνευρώθη εἶτε ἀπὸ τὴν χαρὰν, εἶτε ἀπὸ τὴν λύπην, εἶτε ἀπὸ τὴν ὄργην, καὶ ἀπὸ μύρια ἄλλα σχόλια ἀντιπρακτικά καὶ ὑπερβολικά.

Ἄλλὰ τὸ συνέδριον ἐθράμβευεν! ἔβλεπε τέλος πάντων τὴν ἐκκλησίαν ταπεινουμένην ἐνώπιόν του, καὶ διὰ τοῦ τρίμου τῶν ἀποφάσεών του, ἐκράτει μετεώρους τὰς πλέον ἀλαζόνας οἰκογενεῖας τοῦ βασιλείου! Ἐπρόκειτο ν' ἀπορρασίση περὶ τῆς τιμῆς τοῦ βασιλείου. Οἱ δὲ εὐγενεῖς, αἰσθημα ἔχοντες ἀντίθρονον, ἦσαν πάντῃ καταβδλημένοι. Ἀνεμέτρων μετ' ἀγανακτήσεως τὸ στάδιον τὸ ὁποῖον διέτρεξαν οἱ κορφοροχίμημοι ἐκεῖνοι· ἀνθρωπὸ τοῦ δήμου, καὶ ἐφύαττον κατὰ τῆς βασιλισσῆς, διότι παρέδωκεν ἕνα συναδέλφον των εἰς τοῦ πληθους τοὺς σαρκασμούς. Ἄλλὰ καὶ ὁ ἀνώτερος αὐτὸς κληρὸς ἦτο τὰ μέγιστα ὀργισμένος, ὡς ἐφάνη ἀπὸ τὴν διαμαρτυρήσιν του τῆς 18 Σεπτεμβρίου 1783. Ἐνῶ οἱ ἀπλοὶ κληρικοὶ ὑπήγγοντο εἰς ἰδιόζουσαν δικαιοδοσίαν, πῶς ἢ τὰς τῶν ἐπισκόπων, τῶν ὁπαίων τὰ δικαιώματα ἦσαν καθιερωμένα ἀπὸ τόσα ἱστορικὰ μνημεῖα, ἐστερεῖτο τοῦ προνομίου τούτου! Οἱ ἐπίσκοποι δὲν ἠδύναντο, δὲν ἔπρεπε νὰ δικάζωνται ἐμῇ ἀπὸ ἐπισκόπους. Ἰδοὺ ποῖαι ἦσαν αἱ ἀπαιτήσεις τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀριστοκρατίας· καὶ μολοντί ὁ Καρδινάλιος διεμαρτυρήθη, ὁ Πάπας τὸν ἠπειλήσε μὲ καθαιρέσειν, διότι δὲν ἀπέχρουσε κατὰ τὸν τρόπον ἐπίσημον, ἀπόλυτον, τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ συνέδριου. Καὶ αὐτοὶ προσέτι οἱ ἐνθερμοὶ τῆς μοναρχίας ὅπαδοὶ συνέλαβον φόβους τινὰς. Πῶς νὰ μὴ διεγερθῇ εἰς τὰς καρδίας των ἀόριστον τι προκαίθημα τῆς 5 καὶ 6

τοῦ Ὀκτωβρίου; Πῶς νὰ μὴ ταρραχῶσι διὰ μίαν δίκην ἣτις θὰ εἰσῆγεν εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς βασιλισσῆς τὴν φαντασίαν τοῦ λαοῦ; Κατηγορήσαν λοιπὸν Λουδοβίκον τὸν 15· καὶ τὸν κατέκρινον ὡς ἀνοήτως πράξαντα. Ἄλλ' αὐτὸς ὑπέκυψεν εἰς νόμον ἀνεξάρτητον ἀπὸ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς ἀνθρωπίνης φρονήσεως, διότι ἡ ἐπανάστασις ἦτον πλέον ἀναπόρρευτος.

Ἐδύνατο ὅμως νὰ προλάβῃ τὸ σκάνδαλον τῆς 15 Αὐγούστου. Διὰ τὴν λοιπὸν δὲν τὸ ἐπρόλαβε; Διὰ τὴν ἡ βασιλίσσα ἐξετέθη εἰς τὸν κίνδυνον τοῦ ν' ἀπελίπισῃ ἀνθρωπον, ὅστις εἶχε πῶς νὰ τὴν βλάψῃ; Ἡ διαγωγή αὐτῆ ἐκπλήττει τῶντι κατὰ πρώτην ὄψιν· ἀλλ' ὅταν ἐξετάσωμεν ὅλας τὰς περιπτώσεις, παύει ἡ ἀπορία μας. Ὁ Κ. Βρετέλ ἦτον ἐπὶ τῆς ἀστυνομίας, καὶ αὐτὸς προητοίμασε τὸ σκάνδαλον τῆς συλληψέως, διότι ἔτρεπε μῖσος ἀκάθεκτον μετὰ τοῦ καρδινάλιου διαδεχθέντος αὐτὸν εἰς τὴν πρεσβείαν τῆς Βιέννης. Ἐὰν ἡ Μαρία Αντουανέτ εἶχεν ὀλιγωτέραν ἐνοχλήν εἰς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ περιδεραιῶ, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι θὰ ἠμολογεῖτο τὴν καταδίωξιν. Ἄλλ' ὅτω πλέον ἦτον ἐνοχοποιημένη, τόσῳ δυσκολώτερον ἦτον ν' ἀποσιωπήσῃ τὸ πρᾶγμα διότι θὰ ἔδιδεν ἀφορμὴν εἰς φοικτὰς ὑποψίας. Ὅσον δὲ διὰ τὴν ἀπελιπίσιν τοῦ κατηγοροῦμένου, κἀνεὶς δὲν τὴν ἐφοβεῖτο, διότι εἶχε μέγα συμπέρον νὰ κρύψῃ τὴν ἀλήθειαν· μία μόνη λέξις ἀπὸ μέρους του περὶ τῶν μετὰ τῆς συζύγου τοῦ βασιλέως μυστικῶν σχέσεών του ἦτον ἱκανὴ νὰ φέρῃ τὸν θάνατόν του. Ἀς εἰπῶμεν πρὸς τούτους ὅτι ἐσχάτως ὁ Καρδινάλιος ἐπανέλαβεν σκανδαλωδέστερον τὰς καυχήσεις του, τὸ ὁποῖον μαθεῖσθαι ἴσως ἢ βασιλίσσα, ἠθιάνθη ἀννεοσύμενον τὸ παλαιὸν μῖσός τῆς.

Τὴν 18 Αὐγούστου 1783 ἡ Κ. Δελαμάττ συνελήθη εἰς Βαρ-συρ-ὠβ· ἀλλ' εἶχεν ἤδη

καύσει τὰ ἔγγραφα τῆς, μεταξύ τῶν ὁποίων ἦσαν καὶ πολλοὶ τοῦ καρδινάλι ἐπιστολαί, πλήρεις τομυγῶν καὶ ἡδυπαθῶν ἐξηγήσεων, ἔπου αἱ ἐρμαὶ τῆς κενδοξίας του συνεχροῦντο μὲ τὴν μαϊνίαν τοῦ ἔρωτός του. Συνέλαβον καὶ τὸν Καλιόστρον καταμηνυθέντα ἀπὸ τὴν Κ. Δελαμῶτ ἤ τις τὸν ὑπωπτεῖτο ὡς ἐπιβουλεύθεντα αὐτὴν παρὰ τῷ Κ. Ροάν, ἀλλ' ἔστις τὴν ἐκδικήθη διὰ συκοφαντίας, τὴν ὁποίαν ἄδικος οἶκη ἐδύνατο νὰ θεωρήσῃ ὡς δολοφονίαν. Παρατηρητέον γε, ὅτι ἔταν ὁ Κ. Δελαμῶτ παρεδόθη οἰκοθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν, δὲν ἤθελαν νὰ τὸν κρατήσωσι· διότι ἐγνώριζον ὅτι εἶχε χαρακτῆρα ἀκλόνητον, καὶ ἐφοβούντο μὴ ὑπερασπισθῆ τὴν σύζυγόν του ἐναντίον τῶν ἐπιρροῶν εἰς τὰς ὁποίας ἦσαν ἔτοιμοι νὰ τὴν υποθάλωσι.

Καὶ τῶντι, μόλις τὴν ἐφυλάκισαν εἰς Βασίλ, καὶ ὁ Βορὸν τοῦ Βρέτελ τὴν περιεκάλυψεν ἐντὸς κυστήματος συμβουλῶν ἐπιβούλων, αἵτινες εἶχον τὸν διπλοῦν σκοπὸν τοῦ νὰ κινῶσι τὴν ἐνεργίαν τῆς βασιλείας καὶ ν' ἀφανίσωσι τὸν Ροάν. Ἐμήνυσαν εἰς τὴν φυλακισμένην διὰ τοῦ ἐπιστάτου Σενῶν, ὅτι θὰ τὴν ἐθανάτωναν ἐὰν ὠνύμαζεν ἐν ὑποκειμένον... ἀπαρῆστον, καὶ ὅτι μία καὶ μόνη ἦτον ἡ σωτηρία τῆς· νὰ ρίψῃ ἐλα ἐπάνω εἰς τὸν καρδινάλιον, ὁ ὁποῖος δὲν ἦτον ἄλλως ἄξιος ἐλέους διότι αὐτὸς τὴν κατεμήνυσε. «Δὲν βλέπεις, ἐπρόσθεσεν ὁ ἐπιστάτης, ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος Ροάν δὲν ἀναφέρει κἄν τὸ ὄνομα τῆς βασιλείας; ἢ λοιπὸν πρέπει νὰ τὰ ἀποδώσῃς ὅλα εἰς αὐτὸν, ἢ νὰ τὸν ἀφήσῃς νὰ τὰ φορτώσῃ εἰς ἐσέ.»

Διὰ τειούτων μηχανεμάτων κατωβρώθη τὸ νὰ ψευσθῆ ἡ Κ. Δελαμῶτ κατὰ τοῦ καρδινάλι, ὁ ὁποῖος ἠσθάνετο ὅτι θὰ ἠφάνιζετο ἐὰν δὲν ἐψεύδετο κατ' ἐκείνης. Ἴδου ἡ κλειὴ τῆς διδασκαλίας· τὸ ζῆφος τὸ ὁποῖον τὴν ἐκάλυπτε δὲν διεσκαδῶθη πώποτε, διότι ἔπρε-

πε νὰ προφερθῆ ἐν ὄνομα τὸ ὁποῖον δὲν ἐδύνατο ν' ἀκούσῃ προφερόμενον οἱ διακασταί.

Αἱ καταδιώξεις ἤρχισαν ἐν τοσοῦτῳ, καὶ ἐκ τῶν ἐξετάσεων ἐπρόκυψαν τρεῖς σπουδαίωταται ἀνακαλύψεις.

Νέα τις ὀνομαζομένη Ὀλίβα, συλληφθεῖσα εἰς Βρυσέλλας, ὡμολόγησεν ὅτι, καθ' ὑπαγόρευσιν τῆς Κ. Δελαμῶτ, εἶχε προπονηθῆ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ κήπου, τὸ πρόσωπον τῆς βασιλείας.

Ἄλλος τις, Ρετῶ Βελέτ καλούμενος, ἐμαρτύρησεν ὅτι, κατὰ διαταγὴν καὶ ὑπὸ τὰς ὄψεις τῆς Κ. Δελαμῶτ, ἐμιμήθη τὴν ὑπογραφὴν τῆς βασιλείας, καὶ ἔγραψεν εἰς τὸ περιθώριον τῶν προτάσεων τῶν πωλητῶν τὰς λέξεις ταύτας «Ἐγκρίνεται. Μαρία Ἄντουανὲτ τῆς Γαλλίας.»

Ἐπὶ τέλους ὁ Ἴρλανδὸς καπουκῖνος Μακδερμὸτ εἶπεν, ὅτι ἡ Κ. Δελαμῶτ ἐπώλησεν εἰς τὸν ἐν Λονδίῳ ἀδαμαντοπώλην Γραὶ δέκα χιλιάδων φράγκων πολυτίμους λίθους, τὸ ὁποῖον ὡμολόγησεν καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀγοραστὴς ὅταν ἐξητάσθη ἀπὸ τὸν πρέσβυν τῆς Γαλλίας.

Καὶ αἱ τρεῖς αὐταὶ περιστάσεις ἐπεβάρυνον τὴν θέσιν τῆς Κ. Δελαμῶτ· ἀλλ' ἰδοὺ πῶς αὐτὴ τὰς ἐξήγησε, πρῶτον μὲν εἰς Βασίλ, δεύτερον δὲ διὰ τῶν ἐγγράφων τὰ ὁποῖα ἐδημοσιεύθησαν μετὰ τὴν δίκην.

Καὶ περὶ μὲν τῆς σκηνῆς τοῦ κήπου εἶπεν ὅτι, τῶντι ἡ Ὀλίβα ἐπροσποιήθη τῆς Μαρίας Ἄντουανὲτ τὸ πρόσωπον, ἀλλὰ κατ' ἐπιταγὴν αὐτῆς τῆς ἰδίας· ὅτι ἡ βασίλισσα παρευρίσκειτο εἰς τὴν συνέντευξιν, κεκρυμμένη ἐπισθὲν τινος φραγμοῦ· ὅτι αὐτὴ ἡ ἰδία διέταξε τὴν σκηνὴν, σκοπὸς τῆς ὁποίας ἦτον τὸ νὰ δοκιμασθῆ ὁ βαθμὸς μέχρις οὗ ἐσέβετο αὐτὴν ὁ Καρδινάλιος.

«Πῶς εἶνε δυνατόν νὰ πιστεύετε, ἐπρόσθε-

σεν, ὅτι χωρὶς τῆς συγκαταθέσεως τῆς Βασιλείας, θὰ ἐτόλμων νὰ ἐξυρῶνω μίαν πλεκτάνην τῶσον εὐκόλον νὰ ἀνκαλυφθῆ, καὶ θὰ ἐδιέλεγα, διὰ νὰ πρῶξω ἐγκλημα κηροτιώσεως, τὸν κήπον τῆς Βερτάλης ἐν κειρῷ μεσονυκτίου, εἰς ἐποχὴν ὅτε αἱ νυκτεριναὶ περιδιαβάσεις, συγκεχωρημέναι ὑπὲρ τὸ ὅσον τὸ 1778, ἦσαν τότε ἀπγορευμέναι, καὶ ὅτε τὰ βυτικὰ οἰκήματα ἐπεριρροῦντο μετὰ μεγίστης προσοχῆς; ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, ἐὰν ἐφεύρισκον ἐγὼ τὸν ἔρωτα τῆς Βασιλείας τὸν ὁποῖον ἐπίστευεν ἡ καρδίκα τοῦ Καρδινάλι, δὲν ἦτον μάλλον συμφέρον μου νὰ τὸν ἀποκημήτω, ἀντὶ νὰ τὸν φέρω εἰς δολίαν συνέντευξιν, ἣτις θὰ ἐξῆπτε τὰς ἐλπίδας του, καὶ θὰ τὸν ἔκκαμε ν' ἀνκαλύψῃ τὴν ραδιουργίαν διὰ τῷ θάρρους μὲ τὸ ὁποῖον θὰ ἐπλησίαζε τὴν ἐπιούσαν τὴν Βασιλείαν διὰ νὰ τὴν ἡμιλήθῃ περὶ τοῦ ἔρωτός του; Διότι ἡ πρώτη συνέντευξις θὰ ἐπέζητει καὶ δευτέραν, καὶ τρίτην, καὶ ἡ μετὰ τῆς ψευδοῦς βασιλείας συνέντευξις θὰ ἐπετάχυνε τὴν ὥρην τῆς ἐξηγήσεως μετὰ τῆς ἀληθοῦς, ὡραν φρικτὴν ὅτε μία μόνη συλλαβὴ ἦρκει νὰ φανερώσῃ τὸ ψεῦδος καὶ νὰ μὲ κρημνίσῃ εἰς τὴν ἄβυσσον.»

Περὶ δὲ τῶν λέξεων «Ἐγκρίνεται. Μαρία Ἄντουανὲτ τῆς Γαλλίας,» ἡ Κ. Δελαμῶτ ὡμολόγηε ἐπιστήμως ὅτι ἐγράφησαν ὑπὸ τοῦ Ρετῶ Βελέτ, κατὰ ρητὴν, ὅμως συναίνεσιν τῆς τε Βασιλείας καὶ τοῦ καρδινάλι, οἵτινες εἶχον μεταχειρισθῆ ἐκ συμφώνου τὸν τρόπον τοῦτον ὡς ὠφέλιμον καὶ ἀκίνδυνον· διότι ἡ ὑπογραφή «Μαρία Ἄντουανὲτ τῆς Γαλλίας» δὲν ἦτον κἀνεὸς ὑπογραφῆ, καὶ ἐπομένως δὲν ἐδύνατο νὰ χαρακτηρησθῆ ὡς πλαστογραφία, ἐνῶ ἐξ ἐναντίας ἐχρητίμευεν εἰς τὸ νὰ καταπέσῃ τὸν Βέγγερ νὰ δώσῃ τὸ περιθώριον, χωρὶς νὰ ἐκθέσῃ τὴν Βασιλίαν ἢ καὶ τὸν γραφέα. Πρὸς ὑποστήριξιν δὲ τῶν λόγων

τῆς ἡ Κ. Δελαμῶτ ἐπέφερε τὴν παρατήρησιν πῶσον θὰ ἦτον παράδοξον ἐὰν παλαιὸς τις πρέσβυς καὶ αὐλικὸς ἠγνόει πῶς ὑπεγράφετο ἡ βασίλισσα, τῆς ὁποίας, καθὸ πρῶτος πνευματικὸς τῆς Αὐλῆς, ἐλάβεκε συνεχῶς ἐγγράφους διαταγῆς. Ἦτον λοιπὸν δυνατόν νὰ μὴ παρατηρήσῃ τὸ «τῆς Γαλλίας,» ἐνῶ ἡ ὑπογράφουσα ἦτον ἡγεμονίς «τῆς Αὐστρίας;» Ἀνεγνώστε τάχα ταχέως καὶ ἀνευ προσοχῆς τὸ συμβόλαιον; Ἄλλ' ἡ ἀνάγνωσις δὲν ἐγένετο ἀπαξ, ἀλλὰ καὶ δις καὶ τρίς καὶ πολλάκις, καὶ τὸ ἔγγραφον ὑπάρχον εἰς χεῖρας αὐτοῦ, ἐπεδείχθη καὶ εἰς τὸν ταμίαν Σενζέμας.

Ὅσον δὲ περὶ τῶν πολυτίμων λίθων τῶν πωληθέντων εἰς Λονδίον ἀπὸ τὸν σύζυγόν τῆς, ἡ Κ. Δελαμῶτ ὡμολόγησεν ὅτι τοὺς ἐχάρισεν εἰς αὐτὴν ἡ Μαρία Ἄντουανὲτ. Ἐπειδὴ ἡ σύζυγος τοῦ Λουδοβίκου δὲν ἐδύνατο νὰ φορέσῃ ὅπως ἦτον τὸ περιθώριον, ἀρῶν τὸ ἀπεποιήθη δις ὅταν τὸ ἐπρόσφερε πρὸς αὐτὴν ὁ βασιλεὺς, ἐστοχάσθη ὅτι ὁ μόνος τρόπος ἦτον νὰ τὸ διαλύσῃ καὶ νὰ συναρμώσῃ ἐν ἄλλο διαφορετικῷ σχεδίῳ καὶ ἀγνώριστον· τοῦτου δὲ γενομένου ἐπερίσσευσαν ἀδάμαντες, τοὺς ὁποίους ἐχάρισε κατὰ φυσικὸν λόγον εἰς τὴν γινώσκουσαν τὸ μυστικόν.

Αἱ μαρτυραὶ αὐταὶ τῆς Κ. Δελαμῶτ δὲν κτεχωρίσθησαν, ὡς εὐκόλως ὀνόμαθα νὰ τὸ συμπεράνωμεν, εἰς τὰ πρακτικά. Ἐκοινολογήθησαν ὅμως καὶ ἐπιστεύθησαν, διότι ἄλλως δὲν ἦτον δυνατόν νὰ ἐξηγηθῶσι τόσα ἀνεμφισβήτητα περιστατικά, ἅτινα παρεδόθησαν εἰς τὴν δημοσίαν συζήτησιν ἀπὸ τὰ ὑπομνήματα τῶν δικηγόρων καὶ τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα.

Ἡ κοινὴ γνώμη διερέθη ἐπομένως.

Οἱ θιασῶται τῆς Μαρίας Ἄντουανὲτ κατηγήθησαν μετ' ἀγανακτήσεως τὴν Κ. Δελαμῶτ διότι, συκοραντήσασα τὴν βασιλίαν τῆς, κατεγράθη τῆς εὐπιστίας τοῦ καρ-

δινάλη. Διςχυρίσθησαν ὅτι ἡ πρὸς αὐτὴν λεγομένη ἕνεια τῆς Αὐλῆς ἦτον ψευδής, ὅτι αἱ δι' αὐτῆς δοθεῖσαι πρὸς τὸν Ροᾶν ἐπιστολαὶ ἦσαν πλασταί, καὶ ὅτι ἡ ἀγορὰ τοῦ περιδεραιοῦ ἦτον ἀπλὴ κλοπὴ σχεδιασθεῖσα πρὸ πολλοῦ. Καὶ οὕτω τὴν ἀπεδείκνυον ὡς ἀπατήσασαν τὸ πρῶτον τὸν καρδινάλην εἰς τὸν κήπον, ὡς ἐνεργήσαταν τὴν πλαστογραφίαν, ὡς πωλήσασαν εἰς Ἀγγλίαν ἀδάμαντας διὰ τοῦ ἀνδρός της, καὶ ὡς μεταβάσαν ἀπὸ τὴν ἐγνωσμένην της ἔνδειαν εἰς τὴν πλουσιότητα.

Ἄνεφερον ἐπίσης ὅτι ἡ Μαρία Ἄντουανὲτ εἶχεν ἀνέκαθεν κατὰ τοῦ πρίγκιπος Λουδοβίκου Ροᾶν μῖσος, τὸ ὅποιον δὲν ἐσυμβιβάζετο μὲ σχέσεις μυστικὰς καὶ οἰκείας, καὶ ἐπρόσθετον ὅτι τὸ περιδέραιον ἐκεῖνο, τοῦ ὁποῖου τὴν λαθραίαν ἀγορὰν ἐτόλμων ν' ἀποδίδωσιν εἰς τὴν βασιλίτισσαν τῆς Γαλλίας, τὸ ἐπρόσφερε δις εἰς αὐτὴν ὁ βασιλεὺς καὶ δις τὸ ἀπεποιήθη.

Ἄλλ' εἰς τὰς σκέψεις αὐτὰς οἱ ἀντίπαλοι ἀντέταττον ἄλλας πολλὰς πλέον ἐλλόγους.

Καὶ ἐν πρώτοις, ἡρώτων, δὲν εἶναι παράδοξον νὰ φαντασθῆ τις ὅτι, ἀφοῦ ἔλαβεν ὁ καρδινάλης ἐρωτικὰς ἐπιστολάς, εἴτε ἀληθεῖς, εἴτε πλαστὰς ἀδιάφορον, ἀφοῦ ἐδόθη εἰς αὐτὸν ἐντὸς τοῦ κήπου δειγμα ἀγάπης, προσφερθὲν ὡς ὑπετίθετο ἀπὸ τὴν βασιλίτισσαν, ἀφοῦ εἰς ἕνα λόγον ἐνόμιζεν ἑαυτὸν ἀντεράμενον, δὲν ἐφρόντισε νὰ καταστήσῃ μεγαλητέραν τὴν εὐτυχίαν του, νὰ βεβαιωθῆ τοῦλάχιστον περὶ αὐτῆς; αὐτὸς ὅστις ἦτον καθ' ἡμέραν εἰς τ' ἀνάκτορα, ὁ ὅποιος ἀπῆντα τὸσον συνεχῶς τὴν Μαρίαν Ἄντουανὲτ, δὲν θὰ ἔκαμῃ ποτε κἀνὲν σημεῖον, δὲν θὰ ἐπρόφερε καμμίαν λέξιν σχέσιν ἔχουσαν μὲ τὰς ἐπιστολάς, μὲ τὰ παρελθόντα ἅτινα κατεγογγύεον, τὴν καρδίαν του καὶ ἐνησχόλουν τὸν νοῦν του! Καὶ ἐχρειάζετο πλειότερον ἀπὸ ἐν σημεῖον, ἀπὸ μίαν λέξιν διὰ νὰ ἀνακαλυφθῆ ἡ ἀποδιδόμενη εἰς τὴν Κ. Δελαμῶτ ραζιουργία;

Μὴ ἀμφιβάλλων περὶ τῶν ἐπιστολῶν ὁ καρδινάλης θὰ ἐλάλησε βεβαίως τὴν βασιλίτισσαν, καὶ θὰ τὸ ἔκαμῃ ἀναντηρήτως· καὶ ἐπειδὴ ἡ μυστικὴ ἀλληλογραφία ἐξηκολούθησεν ἐλόκληρον ἔτος, ἔπεται ὅτι ἡ Κ. Δελαμῶτ δὲν ἐψεύδετο.

Ἄλλ' ἐκτὸς τούτου, τί νὰ ὑποθέσωμεν περὶ τῆς σιωπῆς τῆς βασιλίτισσης, ὅταν τὴν 12 Ἰουλίου ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν τῶν ἀδάμαντοπώλων, δι' ἧς ἐλάλουν περὶ τοῦ περιδεραιοῦ τοῦ πωληθέντος κατ' ἐπιταγὴν της, περὶ νέων συμβιβασμῶν, περὶ ὑπακοῆς εἰς τὰς θελήσεις της καὶ περὶ εὐγνωμοσύνης; Ἐὰν τῶντι ἡγνῶει ὅλα ταῦτα, δὲν θὰ ἐμῆνυεν ἀμέσως τὸν Βέγμερ, μετὰ τοῦ ὁποῖου ἐλάμβανεν ἀπὸ πολλοῦ συνομιλίας, διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ περὶ τοῦ παρατολμοῦ τούτου αἰνίγματος;

Ἄλλὰ καὶ ἄλλη τις περίστασις ἐπεβάρυνε τὴν Μαρίαν Ἄντουανὲτ, ἡ τῆς ἐκπτώσεως τῶν διακοσίων χιλιάδων φράγκων, τῆς προβληθείσης εἰς τοὺς ἀδάμαντοπώλας πρὸ τῆς πρώτης λήξεως, δι' ἐπιστολῆς ἐγγεμισθείσης παρὰ τῆς συνήθους μεσητρίας. Ἐὰν ἦτον ἀληθὲς ὅτι ἡ Κ. Δελαμῶτ ἠπάτησε τὸν καρδινάλην, καὶ ὅτι ἐσφετερίσθη τοὺς ἀδάμαντας, ἐπὶ τίνι σκοπῷ θὰ ἐξήτει διὰ πλαστῆς ἐπιστολῆς ἐλάττωσιν, ἧτις ἠδύνατο νὰ προξενήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς συμφωνίας, τὴν ἀπόδοσιν τοῦ περιδεραιοῦ, νὰ φέρῃ εἰς φῶς τὸν δόλον καὶ νὰ τὴν ἀφανίσῃ κατὰ κράτος; Ἡ ἐπιστολὴ λοιπὸν αὐτῆ, τὴν ὁποίαν ὁ καρδινάλης ἐβεβαίωσεν ὅτι ἔλαβεν ἀπὸ μέρους τῆς βασιλίτισσης, δὲν πρέπει νὰ ἐπλάσθῃ ἀπὸ τὴν Κ. Δελαμῶτ, διότι ἄλλως καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὰς προλαβούσας καὶ ἦτο γεγραμμένη διὰ τῆς ἰδίας χειρὸς!

Τοιαῦται ἦσαν αἱ κατηγορίαι τῶν ἐχθρῶν Μαρίας Ἄντουανὲτ, καὶ εἰς πᾶσαν ἀντίρρησην ἐζήτουν ἀπάντησιν ἐξετάζοντες εἴτε τὴν διαδικασίαν, εἴτε τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰς ἐξείς τῆς βασιλίτισσης. Ἀναμριθῶσως ἔλεγον, εἶναι

δύσκολον νὰ πιστεῦσῃ τις ὅτι ἡ σύζυγος ἐνὸς ἡγεμόνος τῆς Γαλλίας, ἐκρύβθη ὅπισθεν φραγμῶν καὶ περιέπλεξε τὴν ἀξιοπρέπειάν της εἰς ταιαύτην σκηνὴν· ἀλλὰ μήπως δὲν ἐγνώριζεν ὁ κόσμος ὅλος ὅτι ὁ βίος τῆς Μαρίας Ἄντουανὲτ ἦτο πλήρης τοιούτων ἀνοησιῶν, καὶ τὸ πρόσωπον τῆς Ροζίνας τοῦ κουρέως τῆς Σιδηλίας, τὸ ὅποιον συνείθιζε τὸσον νὰ παριστάνῃ εἰς τὸ μικρὸν Τριανόν, δὲν τὴν ἐξοκίεωσεν τάχα μὲ σκηνὰς παρομοίας μὲ τὴν τοῦ κήπου; Ἀπεστρέφετο, λέγουσι, τὸν καρδινάλην· ἀλλὰ τὸ μῖσος τοῦτο, γεννηθὲν ἀπὸ ἰδιαιτέραν τινὰ καὶ εὐεξήγητον περίστασιν, δὲν ἐσκέοθη τάχα ἐνάπιον τοῦ ἐρωτῆς του καὶ τῶν περὶ τῆς μετανείας του διαβεβαιώσεων; Τῶντι εἶχεν ἀποποιηθῆ δις τὸ περιδέραιον, ἀλλ' ἡ κατάστασις τοῦ ταμείου δὲν τὴν ἐσυγχώρει νὰ πράξῃ ἄλλως τως, καὶ ἔσοι γνωρίζουσι τὴν γυναικείαν καρδίαν, δὲν πρέπει νὰ θαυμάζωσιν ἐὰν ἀγνώτερον ἐκυριεύθη ἀπὸ σφοδρὰν ἐπιθυμίαν τοῦ ν' ἀποκτήσῃ τὸ κόσμημα, ἅμα ἔμαθεν ὅτι βασιλίσσα τις ξένη κατωτέρα ἀπὸ αὐτὴν, ἔμελλε νὰ τὸ ἀγοράσῃ.

Περὶ δὲ τῆς Κ. Δελαμῶτ ἄρα ἡ πλουσιότης της, τὴν ὁποίαν ὄφειλεν εἰς τὴν μεγαλοδωρίαν τοῦ καρδινάλην, καὶ ἐπεδείκνυεν ἐννεὰ μῆνας πρὸ τῆς ἀγορᾶς τοῦ προκειμένου κοσμήματος, αἱ ὑπόβιαί τὰς ὁποίας συνέλαβον οἱ πωληταὶ ὅταν τοὺς ἀνήγγειλε τοὺς σκοπούς τοῦ Ροᾶν, αἱ καυχῆσεις της διὰ τὰς μετὰ τῆς βασιλίτισσης σχέσεις της, ἡ μεγίστη ἀταραξία της μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς, ἡ ἀπόλυτος ἀπάρνησις της τοῦ νὰ φύγῃ, ὅταν τὸ ἐπρότεινον εἰς αὐτὴν, ἡ ἰσχυρία τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀδιακόπως, δὲν ἤρκουν ν' ἀποδείξωσιν ἀνυπόστατον τὴν κατηγορίαν τῆς κλοπῆς;

Ἀξιοθρήνητος εἶναι ἡ ἐξουσία ὅταν τὸ μῖσος τὸ ὅποιον προκαλεῖ αὐτὴ καθ' ἑαυτῆς,

ἐνισχύεται ἀπὸ τὴν ἀρχομένην παρακμὴν της! Ἡ δίκη τοῦ περιδεραιοῦ ἐξέθεσε τὴν βασιλείαν εἰς τὰς προσβολὰς, ἔχει μόνον τῶν φυσικῶν ἐχθρῶν της, ἀλλὰ καὶ τῶν πολυαριθμῶν ἐκείνων βασιλικῶν τοὺς ὁποίους παρώργιζεν ἡ ἀνάμνησις τινος ἀποτυχίας ἢ ὕβρεως. Εἰς μάτην περιέπλεξαν καὶ ἐσκότισαν τὴν ὑπόθεσιν, εἰς μάτην τὴν παρέστησαν ὡς γελόιαν περίστασιν αἰσχροκερδεῖας, τὰ βλέμματά τοῦ κοινοῦ ἔμειναν προσηλωμένα ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ τῆς Βερσαλλῆς. Ἀποχωρισθεῖσα ἀπὸ τὴν διαδικασίαν ἡ βασιλικὴ μεγαλειότης, διεσύρθη διὰ λιβέλλων αἰσχυρῶν, ἔπου ἀνεφαίνοντο τὰ πάθη ἀλλ' ἔχει καὶ τὰ ἐνόματα δυσχεροστημένων αὐλικῶν· τὸ σκάνδαλον ὑπῆρξε μέγα εἰς τε τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Εὐρώπην ἅπασαν. Ἡ δίκη τοῦ περιδεραιοῦ ὑπῆρξεν ἐστία ὅπου συνεχωνεύθησαν αἱ μυρίαι κατὰ τῆς βασιλίτισσης τῆς Γαλλίας κατηγορίαι, καὶ ἄπειροι ἐσκήρτησαν ἀπὸ τὴν χαρὰν τῶν διὰ τὴν ἀτιμίαν, ὡς τὴν ὠνόμαζον, τοῦ βασιλέως, οὕτινας ἡ πτώσις προσήγγιζε.

Παρατηρητέον πρὸς τοῦτοις ὅτι τὸ ζήτημα, τιθὲν μεταξὺ τῆς βασιλίτισσης καὶ τῆς περιφανεστέρως οἰκογενείας τοῦ βασιλείου, κατηγορίας ὁ πρίγκιψ τοῦ Ροᾶν ἦτο πάντῃ ἀδύνατον. Ἴδου διατὶ ὁ δικηγόρος του Ταργέτ ὑπερασπιζόμενος αὐτὸν, ἐπροσπάθησε νὰ τὸν ἀποδείξῃ θύμα ταιαύτης εὐπιστίας, ὁποῖαν μόλις τις θὰ ἀπέδιδεν εἰς μικρὸν παιδίον. Ἄλλὰ καὶ ἡ ἀπαλλαγὴ αὐτῆ θ' ἀπέβαινεν ἀνωφελής, διότι ἔμενε νὰ ἐξηγηθῶσι καὶ ὅσα εἶπεν ὁ καρδινάλης εἰς τὸν Βέγμερ, τὸν Βασσάντζ, τὸν Σαινζέμς περὶ τῶν μετὰ τῆς βασιλίτισσης ἀμέσων σχέσεών του, καὶ τὸ παρ' αὐτοῦ προσφερθὲν ἄσυλον εἰς τὴν Κ. Δελαμῶτ, ὅταν ἐκοινολογήθη τὸ σκάνδαλον, καὶ τέλος ἡ ἐφεξῆς σημειώσις ἧτις, γραφεῖσα καθ' ὑπαγόρεσιν του ἀπὸ

τόν υπέρτερον του, έπεσαν εις χειρας του βαρών Βρετέλ. « Έστειλα να μηνύση και δευτέραν φοράν τον Β. (Βέχμερ) . . . στοχάζομαι να τον δμιλήση εκ νέου δι' οσα τον ειπε την πρώτην φοράν περι του προκειμένου σχεδείου . . . Η κερλαή του είναι άνω κάτω άρρο ή Α. ή (βασιλισσα) ειπε: « τι θελουτιν αυτοι οι άνθρωποι; με φαινεται δι: έχασαν τα μυαλά των φοβόμαι μη χάσω και τα εδικά μου.»

Έκ των έγγραφων της διαδικασίας και εκ της μαρτυρίας των δύο άδελφάντων ειχε προκύψει δι: ή επιστολή της 12 Ιουλίου, δι' ης ηύχαριστούν την βασιλισσαν ως συναινέσαν τέλος πάντων εις την άγοράν του περιδεραιου, την ειχε προκαλέσει και υπαγγρεύσει αυτός ο ίδιος καρδινάλης: επιχείρημα, έλεγον, ακαταμάχητον υπέρ της τιμωότητός του και απόδειξις άναντίρρητός δι: ενήργησε κατά της βασιλίσσης την θέλησιν.

Το ζήτημα άρα ειχε τεθη ούτω πως, ωστε ή άθώωσις του καρδινάλη, δέν εδύνατο πλέον να θεωρηθη ειμή ως προσβολή κατά της βασιλίσσης.

Έν τοσούτω αι συμπαροβαί ειχον αρχίσει, και ή Κ. Δελαμώτ ανέπτυξε τιαύτην τόλμην και γεναιότητα, όποιος άποκρούει μόν γυναικειά σεμνότης άλλ' αίτινες άπεδείκνουν την θαθειαν πεποιθήσιν της, δι: ουτε ειχον λόγους, ουτε θ' άπετόλμων να την καταδικάσωσιν: ο μάρτυς Λωθ έρουθρίασεν, ο Βιλέτ κατεπλήχθη, και διά της έκκρήξεων της άγανακτησεώς της κατετρόμαξε τούς δικαστάς.

Άκολουθούσα όμως πιστώσ το σύστημα της υπερασπίσεως το όποιον την διέγραφεν εξ αρχής, ήγωνίζετο να μη συμπεριλαμβάνη εις τας αποκρίσεις της το όνομα της βασιλίσσης. Άλλ' ο άγών ήτο μάταιος, διότι άνά

πάζαν στιγμήν το όνομα τουτο επανήρχετο εις τα χείλη της, δι: αναγκάζομένη να επινόηση μύθους πολλάκις παραλόγους, άπεπλανητο, και έπεριπλέκετο εις ψεύδη και αντιράσεις. Ένίοτε, δυσανασχετούσα διά την τόσην στενοχωρίαν και διαζομένη από το δικαστήριον, άρηνε φωνάς αι όποίαι εφύβιζον τούς δικαστάς. «Καλοσυλλογιθητέ το! εάν με παραβιάσετε, θά δμιλήσω . . . » Μίαν ήμέραν μάλιστα, δι' επρόκειτο περι μιας προς τον καρδινάλην επιστολής, ειπε στενοχωρηθείσα δι: ή επιστολή αυτή έγράφη από την Μαρίαν Άντουανέτ και ήρχιζεν ούτω πως: « Σε στέλλω . . . »

. . . . .

Κοινοποιηθείσα μετ' όλίγον και διά των γαλλικών έφημερίδων ή είδησις αυτή, κατετάραξε την Αύλην. Η Μαρία Άντουανέτ κατεπτοήθη. Αι διαπραγματεύσεις ήρχισαν με την Κ. Δελαμώτ δι: να έμποδισθη ή εκδοσις της διατριβής: επρόκειτο περι τιμής. Η Κ. Δελαμώτ συγκατετεθη να λάβη χρηματά: ή δε παιγιπίσα Πολινακ, κατ' επίμονον προτροπήν της βασιλίσσης και εν άγνοία του δικσλέως, άνεχώρισεν εις Βάρ, όπου διακόσισι χιλιάδες φράγκων ήγόρασαν σιωπήν λυθείσαν ευθύς μετ' όλίγον! Τοιούτον υπήρξε το περιφημον άλλ' επί τοσούτον χρόνον αιγιματώδες εκείνο συμβεβηκός. Όλοι αι Αύλαι της Ευρώπης συνέλαβον ιδέαν δυσάρεστον διά την Μαρίαν Άντουανέτ και αυτός ο άνειός της ο αυτοκράτωρ Φραγκίσκος ο Β'. την έθεώρει σχεδόν ένοχον.

Λέγεται δι: μετ' την άπόρασιν της 31 Μαιου 1786 ο εισαγγελεύς ειπεν εις τον Ροβέρτ Σίν-Βενσάν, τον ένθερμότατον συνήγορον του καρδινάλη: «Κύριε! έκλονίσατε, χωρίς να θέλετε, τα θεμέλια της Μοναρχίας!»

ΕΛΕΓΕΙΟΝ

ΕΠΙ ΤΩ ΘΑΝΑΤΩ ΤΟΥ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΠΑΣΑ ΠΙΤΣΙΠΙΟΥ

“Όνειρο είναι! σιωπή! του Χάρου το δρεπάνι τον Μάρκο δέν εθέρισε! σωπάτε κ' είναι πλάνη! “Όνειρο είναι! όνειρο! δέν πέθανε άκόμα! μη κλαίτε! και δέν έγεινε το γωμ' άκόμη χόμα ο άγγελος που έρχεται στην πλάσι μας να ζήση δέν πρέπει έτσι γρήγορα το χόμα μας ν' αφήση. Σωπάτε κ' είναι όνειρο! σωπάτε κ' είναι πλάνη ο Μάρκος δέν άπεθανε! Δέν πρέπει ν' άποθάνη.

“Αλλοίμονο! την συμφορά κενεί; δέν την πιστεύει. “Όταν την νύκτα, το πυκνό σκοτάδι, βασιλεύει ελπίζουμε πώς ή αύγή το σκοτός θά χαλάση. και θά φωτίσ' ο “Ηλιος περήφανος την πλάσι. ελπίζουμε πώς ή χαρά θά λύσση το σκοτάδι ελπίζουμε . . . ελπίζουμε και μέσ' ο' αυτών τον άδη Πάντα στον κόσμο ο θνητός θά τρέφεται μελπίδα με είναι πλάνη! “Ο νεκρός να ξαναζή δέν είδα. “Όλα στον κόσμο ψεύματα! “Απάτη όλα είναι άπάτη τα χαμόγελα! άπάτη αι μυρσίναι! “Απάτη και ο ουρανός κ' ή θάλασσα άπάτη μόνο, θνητέ, περήνα τον δρόμο σου πορπάτει. Χύνε δροσιά εις του φτωχού τα φλογισμένα [στήθια.

Κάμνε καλό όση μπορείς! Αυτά είναι αλήθεια Μόνο τα έργα τα καλά στη γη δέν είν' άπάτη σπέρνε καλά στο δρόμο σου, κ' έμπρός, θνητέ [πορπάτει.

Μη μέρα το σκληρό και σε δρεπάνι του θανάτου θά σ' άφαιρέση τη ζωή και θά σε βέξη κάτου.

“Όχι! δέν είναι όνειρα! είναι νεκρός εκείνος ο άγγελος της άρετής και του καλού ο κρίνος. “Όχι δέν είναι όνειρο! της συμφορας το χέρι ετόλμησε το θάνατο στον Μάρκο μας να φέρη. και ν' άφαιρέση τη ζωή, παιανού; Σιγά! σωπάτε πάλμοι της μαύρης μου καρδιάς σταθήτε! μη [χτυπάτε.

“Όταν πεθαίνουν άγγελοι δέν πρέπει να τούς [κλαίμε

άλλα εύχας στον τάφον τος τον άγιο να λέμε.

“Ω! πόσο ή συγκίνησις με πνίγει! πόσο! πόσο αδύνατον! αδύνατον! να σάς το φανερώσω. Αυτήν την ώρα και στιγμή στον ουρανό φιλιούνται δύο ψυχαις που Ιτυχε στον κόσμο ν' αγαπιούνται. “Ο άγγελος τον άγγελο επάνω άνταμώνει σωπάτε! “Η συγκίνησις τα μάτια μου θολώνει. “Ο άγγελος της άρετής, . . . Πασά! ή σύζυγός σου άγκαλιασμένη κρέμεται ή δόλια στο λαμό σου. Και σύ την βλέπεις τυρπερά και τη φιλείς με πόνο με σε πληγών' ο χωρισμός απ' τα παιδιά σου μ. [νο

“Υπομονή! κη' αυτά θάλθουν! θά σμίζητε μη [μέρα. — “Ο χρόνος είναι μια στιγμή στην ιδική μας [σφαίρα. “Υπομονή κη' αυτά θάλθουν επάνω να σάς δούνη! υπομονή κη' αυτά θάλθουν με σάς ν' άνταμωθούνη.

Για δμής με πνίγ' ή συμφορά! ότι κη' άν ψάλλω [τώρα είναι παράπονα πικρά, και της όρφάνιας δωρα. “Όταν γεμίση ή καρδιά και σμίξη με τον πόνο από τα φυλλοκάρδια μας μαραίνει ένα κλώνο. Κη' ο κλώνος όταν μαρανθη και την καρδιά μα- [ραίνει κη' άν ή καρδιά μας μαρανθη ο τάφος μας προσ- [μένει.

Και ή δική σου ή καρδιά μαρ θηκε, Πασά μου γι' αυτό σε βλέπω έψυχο νεκρό, εδω μπροστά μου. Τώρα έχει που ήσυχά θά κοιμηθής στο χόμα, άφσει έρημο πουλι να τραγουδή άκόμα γιατί με το κλάδιόμα που γύρω του θά γύνη «Κοιμού Κοιμήσου Μάρκο μου, θά λέγη εν ειρήνη.

Κων'πολις τη 23 'Οτωβρίου 1888

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΚΟΥΤΣΟΓΡΗΣ

Πρὸς τὸ Δημόσιον

Διὰ τοῦ τελευταίου ἐκδοτοῦ τεύχους λήγει τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ «Λογίου Ἐρμού». Ζητούντες δὲ συγγνώμην παρὰ τῶν ἡμετέρων Ἀξιολόγων κ. κ. συνδρομητῶν διὰ τὴν βραδύτητα τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ προελθοῦσαν ἕνεκα λόγων, οὓς θὰ ἐκθέσωμεν κατωτέρω, ἀναγκάζομεθα, καίτοι μετὰ λύπης, νὰ ἐκφράσωμεν τὰ πικρὰ ἡμῶν παράπονα ἐνώπιον 80 καὶ πλέον συνδρομητῶν ἡμῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ὧν καίτοι ἀθρόοι ἦν ἡ ὑποσχθεῖσα συνδρομὴ, δὲν ἐφάνησαν ὅμως τῶν ὑποσχεστέων των ἀντάξιοι καθύστερήσαντες τὴν συνδρομὴν των, συνδρομῆν, ἥτις, καθ' ἡμᾶς κριτὰς, δὲν ὀφείλει τις νὰ ἀρνῆται εἰς τὰ τοιοῦτου εἶδους ἔργα, τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ λαοῦ ὡς τὸν πρῶτιστον αὐτὸν σκοπὸν προτιθέμενα. Τοῦθ' ἕνεκα ἡ προελθοῦσα ἄνω τῶν ἐξηκόντα (ἀρ. 60) λιρῶν ὀθωμανικῶν, οὐχὶ εὐκαταφρόνητος ἄλλως τε διὰ πτωχοῦς οἰκογενειάρχας, οἳ οἱ χαράττοντες τὰς γραμμὰς ταύτας, ζημίαι, ἠνάγκασεν ἡμᾶς ν' ἀναβῆλωμεν ἐπὶ μακρὸν τὴν ἐκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ, γιγνώσκοντες ἐκ τῶν προτέρων ὅτι συγγνωστοὶ ἐσόμεθα ὑπὸ τῶν ἀξιολόγων συνδρομητῶν μας τῶν μετὰ προθυμίας ἀγωνιώδους παρακολούθουντων τὰ βήματα τοῦ «Λογίου Ἐρμού».

Ἐν τούτοις καθῆκον ἡμῶν ἀπαραιτήτων θεωροῦμεν νὰ εὐχαριστήσωμεν τῇ ἐγχαυρίῳ δημοσιογραφίᾳ, ὑποστηρίξασθαι ἡμᾶς ἠθικῶς ὡς ἔδει, ὡςκαὶ τοῖς κ. κ. συνδρομηταῖς τοῖς τακτικῶς τὴν συνδρομὴν αὐτῶν ἀποτίσαι.

Γὰς θεράνας ἡμῶν εὐχαριστήσεις ἀπονέμεται κατὰ καθῆκον, τοῖς ἐριτίμοις λογίοις τοῖς ἠθικῶς ὑποστηρίξαντι ἡμᾶς διὰ τῶν περισπουδαστῶν αὐτῶν διατριβῶν.

Οἱ ἐκδότηαι

Ἐν Κων]πόλει τῇ 15 Νοεμβρίου 1888.

ΑΓΓΕΛΙΑ

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΤΩΝ ΠΤΩΧΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΗΘΙΚΟΛΟΓΙΚΗ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣΑ ΕΚ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀείποτε ἐπὶ τῆς εὐμενείας τοῦ καθ' ἡμᾶς δημογενοῦς δημοσίου βασιζόμενοι καὶ πρὸς τὴν ὑπὸ πολλῶν ἐκφρασθεῖσαν ἡμῶν ἐπιθυμίαν ἀνταποκρινόμενοι, ἀνακλιμαβόμενοι τὴν ἐκδοσιν τῆς ὑπὸ τῶν ἄνω τίτλων μυθιστορίας, ἧς μέρος ἐν τῷ περιοδικῷ συγγράμματι δ «Γραφικὸς Κόσμος» πρό τινος κατεχωρίσθη, προῖόντων λαμπροτέρων τῆς ἐξόχου φαντασίας τοῦ οἰκείου Γαλάτου δημοσιογράφου Ξαβιέ δὲ Μοντεπέν, πολλὴν κατὰ τὴν ἐκδοσιν αὐτῆς ἐμπορησάσης αἰσθησιν καὶ μετ' ἀληθοῦς ὑπὸ τοῦ Παρινοῦ κόσμου ἀναγνωσθείσης ἀπληστίας.

Ἐπαρίνοντες πᾶσαν περαιτέρω περὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἔργου καὶ τῆς μεταφράσεως κρίσιν αὐτοῖς τοῖς ἀναγνώσταις, περιοριζόμεθα νὰ δηλώσωμεν ὅτι τὸ ὅλον τοῦ πονήματος διήρηται εἰς τεύχη 14, ὧν ἕκαστον ἀπαρτιζόμενον ἐκ δύο (2) τυπογραφικῶν φύλλων σχήματος 8 θέλει τιμᾶσθαι ἐνταῦθα μὲν γρ. 2 ἐν τῷ ἐξωτερικῷ δὲ γρ. 2 1]2.

Ὁ Προμηθεύων πέντε συνδρομὰς λαμβάνει ἀντίτυπον δωρεάν.

Οἱ ἐκδότηαι.

Κ. ΛΟΛΑΖΑΡΙΔΗΣ

Λο. ΚΑΛΙΓΑΣ